Пам'ятаймо про Україну!

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 | РАЗ НА ТИЖДЕНЬ | ONCE A WEEK | PRICE $1.00

РІК CXV | П'ЯТНИЦЯ, 24 ЖОВТНЯ 2008 РОКУ | ЧИСЛО 43 | VOL. CXV | FRIDAY, OCTOBER 24, 2008 | No. 43

КИЇВ. – Президент України Віктор Ющенко під час заяви для преси 20 жовтня про перенесення дати проведення позачергових парляментських виборів з 7 на 14 грудня. Фото: прес-служба Президента України.

НА ТЕМИ ДНЯ

Менші кризи на тлі більшої

Петро Часто

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – Розбалянсованість внутрішнього життя сьогоднішньої України спонукає до знайомого з нашої літературної клясики порівняння: у кожному українському селі знайдеться хата, челядь якої живе у сварках і бійках, і якщо світ – велике „село“, то Україна в ньому є тією нещасливою хатою, в якій щодень розбиваються глечики і з носів тече кров.

На біду, до хатньополітичної трясовини, з якої Україна не годна витягнути ноги вже декілька років підряд, нині додається ґльобальна фінансова криза, але брутальна гризня за владу не стихає навіть перед спільною для всієї країни проблемою. Замість об'єднаними силами гасити пожежу, чільні діячі держави виносять з вогню свої владні крісла і різну партійну непотріб, при цьому кожен робить вигляд, що саме він рятує Україну.

Прем'єр-міністер Юлія Тимошенко ще донедавна запевняла, що світова криза не стосуватиметься України: мовляв, я у вас така, що будь-яку біду руками розведу. А коли з'явився указ Президента про нові позачергові вибори до парляменту й коли особиста переспектива Ю. Тимошенко потьмяніла, вона раптом визнала, що ґльобальна криза загрожує Україні і що зусилля таки треба об'єднувати – певна річ, навколо неї самої.

У понеділок, 20 жовтня, прем'єр-міністер у телевізійному зверненні до народу запропонувала створити загальнопарляментську „коаліцію захисту від світової фінансової кризи“, що прозвучало досить переконливо, однак, вона не втрималася від спокуси убити „трьох зайців“ за одним пострілом, похвалившись, що економіка України стрімко зростає, і категорично заявивши, що позачергових виборів не буде. Коментатори негайно назвали це звернення „піаром“, самореклямою. Так це зрозуміли і депутати.

(Закінчення на стор. 3)

КИЇВ. – Прем'єр-міністер України Юлія Тимошенко після зустрічі з провідниками фракцій Верховної Ради 20 жовтня, на якій вона запропонувала створити коаліцію на основі всіх фракцій парляменту. Фото: УНІАН

В Зеленій Ґурі, Польща, освячено Українську греко-католицьку церкву

Василь Шляхтич

ЗЕЛЕНА ҐУРА, Польща. – 11 жовтня місто збагатилося на Храм Божий – тепер також греко-католики мають свою освячену церкву. З перших років, коли влада кинула на цю землю українців в часі акції „Вісла”, віра їхня була сильна й неперекупна. Поодинокі представники українського народу поміняли конфесії, але ті, які залишились при Церкві предків, ніколи не втрачали надії на те, що прийде час, коли знову вони будуть молитися в своєму храмі. 61 рік вони чекали на це свято.

У 2003 році, за прихильністю

(Закінчення на стор. 9)

Храм Покрови Пресвятої Богородиці в Зеленій Ґурі. Фото: Петро Тарбай

Понад 20 священиків брали участь в освяченні церкви Покрови.

Останній поєдинок перед виборами

ГЕМПСТЕД, Ню-Йорк. — Кандидати у президенти США від Республіканської та Демократичної партій Барак Обама та Джон МакКейн у середу ввечорі, 15 жовтня, провели їхні останні телевізійні дебати напередодні виборів. Зокрема вони говорили про проблеми економіки, а також про медичне обслуговування, енерґозабезпечення, аборти та провідництво, однак, не бракувало і взаємних особистих нападів.

Цим разом зовнішню політику було відсунено на задній плян. Не згадувалися, як це було під час перших двох дебатів, ані Україна, ані Росія. Фактично всі 90 хвилин дискусії були присвячені питанням, які сьогодні найбільше хвилюють американців — економіці, податкам, охороні здоров'я, енерґетиці, освіті. Втім, порушувалося також питання неґативного тону кампаній обох кандидатів — тону, який проявляється як на виборчих вічах, так і в реклямах обох кандидатів.

Модератором був шанований у США журналіст і телеведучий Боб Шифер. Кандидати фактично погодилися, що Америка нині переживає одну з найбільших після Великої депресії економічних криз. Однак, в чому вони розійшлися, це в тому, хто в даній ситуації здатний більше зробити для середньої кляси американців.

Б. Обама сказав, що його плян розрахований допомогти 95 відс. американців за рахунок збільшення податків великим корпораціям, тоді як Дж. МакКейн звинуватив свого суперника у розпалюванні таким підходом клясової боротьби.

Крім того, очевидні розходження також виявилися у питанні щодо скорочення податків та іпотечного кредитування. Торкаючись енерґетичної проблематики, Б. Обама зробив наголос на потребі розвитку відновлюваних джерел — у той час, як Дж. МакКейн зосередив увагу на ядерній енерґетиці та чистих вугільних технологіях.

Дж. МакКейн закликав до нового напрямку у розвитку США і наголошував на своїх розбіжностях щодо деяких аспектів політики Президента Джорджа Буша. Водночас Б. Обама закликав до фундаментальних змін.

Напередодні теледебатів опитування громадської думки у США засвідчували, що Б. Обама набагато випереджав свого суперника-республіканця. *(Бі-Бі-Сі, „Голос Америки“)*

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Ющенко відновив роботу ВР та призначив нову дату виборів

КИЇВ. — Президент України Віктор Ющенко призупинив дію указу про розпуск парламенту для того, щоб дати Верховній Раді можливість ухвалити невідкладні антикризові закони. Після завершення засідання Ради національної безпеки та оборони (РНБО) ввечорі у понеділок, 20 жовтня, В. Ющенко заявив, що це необхідно для того, щоб внести зміни до держбюджету на 2008 рік у частині фінансування позачергових виборів, а також для ухвалення антикризових законів. Президент заявив, що РНБО вважає неприйнятними спроби керівництва уряду зірвати позачергові вибори. Також В. Ющенко заявив, що переносить дату позачергових парламентських виборів з 7 грудня на 14 грудня. Як відомо, указом від 9 жовтня вибори були призначені на 7 грудня. В. Ющенко ініціює скорочення бюджетних витрат на утримання державного апарату влади на центральному і місцевому рівнях. *(„Кореспондент“)*

БЮТ знову заблькував Верховну Раду

КИЇВ. — Верховна Рада 21 жовтня зібралася для обговорення термінових антикризових заходів і затвердження відповідних змін до державного бюджету. Голова Арсеній Яценюк відкрив засідання для оголошення консультацій між фракціями з приводу порядку денного. На засіданні провідників фракцій, проте, не було досягнуто компромісу. Пропозиція розглянути першим питання фінансування виборів не отримала достатньої кількости голосів. Голова А. Яценюк залишив залю засідання до розбльокування Ради. Голова фракції БЮТ Іван Кириленко назвав причинами бльокування трибуни неготовність документів для внесення змін до бюджету. *(Бі-Бі-Сі)*

Екс-секретар Папи став новим Архиєпископом в Україні

ЛЬВІВ. — 47-річний Мечислав Мокжицький, який протягом 11 років працював приватним секретарем Папи Івана Павла II та Бенедикта XVI, є новим Архиєпископом-Митрополитом Львівським латинського обряду. У вівторок, 21 жовтня, Бенедикт XVI прийняв відставку 82-річного Митрополита кардинала Мар’яна Яворського, який уже давно набув пенсійного віку. Таким чином митрополичий престол автоматично перейшов до М. Мокжицького, який протягом року був у єпархії офіційним спадкоємцем. Львівська архиєпархія налічує близько 150 тис. римо-католиків. Її юрисдикція поширюється на Львівську, Івано-Франківську, Тернопільську і Чернівецьку області. Вона є значно меншою за тамтешню Греко-Католицьку Церкву, що має приблизно 670 тис. парафіян. М. Мокжицький народився у Польщі 29 березня 1961 року, здобув освіту в Католицькому університеті в Люблині, а сан священика отримав у 1987 році з рук М. Яворського, тодішнього керівника римо-католицької громади Львова. *(„Німецька хвиля“)*

ЧФ може вийти з України 2017 року

МОСКВА. — Російський віцепрем’єр Сергій Іванов сказав 19 жовтня, що Росія виведе Чорноморську фльоту з Севастополя 2017 року у разі, якщо український уряд не подовжить оренду бази. Він підкреслив, що Росія намагатиметься поновити оренду, але виведе свою фльоту у разі, як їй це не вдасться. Такий крок викличе обурення російських націоналістів, які вважають Севастополь частиною Росії. Висловлюються побоювання, що порт може стати точкою займання у вже натягнутих стосунках між Росією й Заходом. С. Іванов відкинув будь-які закиди про можливість територіяльних претензій до України, назвавши їх пропаґандою в стилі холодної війни. Попри замирливий тон на тлі намагань Росії відбудувати стосунки зі Заходом після конфлікту в Грузії, С. Іванов твердо захищав дії Росії і різко критикує розширення НАТО на схід. Він також відкинув заяви Америки, що плянований нею ракетний щит в Европі має на меті захистити від Ірану та Північної Кореї. Він сказав, що Росія розглядає щит, який розміщуватиметься у Польщі та Чехії, як загрозу для себе. С. Іванов застеріг, що Росія відреаґує військовими діями у разі, як ці пляни буде втілено. *(Бі-Бі-Сі)*

В оцінюванні успішних країн Україна — на 68-ій позиції

ВАШІНҐТОН. — Американське незалежне аґентство оцінювань „Legatum Institute“ назвало новий список успішних країн. З 104 позицій Україна опинилася на 68-ій. Індекс успішности вираховували за 44 показниками, основні з яких: конкурентоздатність, охорона здоров’я і навколишнього середовища, сімейні і релігійні цінності. За економічними показниками Україна потрапила у найвищу частину оцінювання. Однак, її загальні позиції значно погіршили показники якости життя. Як наслідок – лише 68 позиція. Експерт проекту Раян Стрітер пояснив: „Для України є небагато хороших новин і небагато поганих. Хороші показники має ринкове зростання, краща якість освіти. Але досить погані загальні показники якости життя: проблеми з охороною здоров’я, захистом навколишнього середовища, плюс низька ефективність державного управління“. Дуже неґативно на висліди України вплинула нездатність системи охорони здоров'я впоратися зі стрімким поширенням ВІЛ-інфекції. Цей чинник пов’язують з недостатнім фінансуванням медичної інфраструктури. Тим часом епідемія ВІЛ/СНІД стає все більшим соціяльним тягарем для країни. Серед европейських країн Україна займає одне з останніх місць в оцінюванні. Кращі, ніж у України, позиції в оцінюванні мають Казахстан і Росія – відповідно 56 і 57 місця. На 10 позицій нижче України було оцінено позиції Білорусі і Молдови. Найбільш позитивно американські експерти оцінюють українську якість освіти (+9 балів), підприємницьку привабливість країни, а також порівняно невисокі показники безробіття. Водночас перше місце в оцінюванні зайняла Австралія. Далі йдуть Австрія і Фінляндія, Німеччина, Сінґапур і США. Останні у списку Ємен і африканські країни Замбія і Зімбабве. Найбільш стрімко за останні п’ять років розвивалися такі країни, як Ірляндія, Хорватія, Портуґалія і Китай. У 2008 році потужний стрибок здійснили Словаччина, Румунія і Болгарія, які недавно вступили в Евросоюз. *(Інститут Масової Інформації)*

Збіґнєв Бжезінський – про скептицизм Заходу і Україну

ВАШІНҐТОН. — Відомий американський політолог Збіґнєв Бжезінський 20 жовтня заявив, що членство в НАТО може стати активним питанням в Україні лише тоді, коли українське населення буде чітко підтримувати такий вступ. Він зазначив, що українська громадська думка більш схиляється до членства України в Европейському союзі, а не в НАТО, що, за його словами, виправдано й доречно. Колишній радник президента США з питань національної безпеки назвав умови, за яких, на його погляд, Україна може розраховувати на приєднання до Пляну дій щодо членства в НАТО в найближчому майбутньому. Серед них – політична стабільність, зовнішньополітична визначеність й підтримка такого кроку з боку населення. З. Бжезінський також вважає, що поки українці не визначаться, хочуть вони бути в НАТО чи ні, доти й „на Заході буде присутній скептицизм з приводу того, бажано чи ні залучати Україну до процесу членства в НАТО“. *(Бі-Бі-Сі)*

Головний університет країни обрав нового ректора

КИЇВ. — У Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка відбулися вибори ректора. Вчена рада і трудовий колектив найбільшою кількістю голосів – 170 віддала перевагу директорові Інституту міжнародних взаємин Леонідові Губерському, який з травня цього року виконував обов’язки ректора. Кандидатів на посаду було четверо – Л. Губерський, колишній ректор Віктор Скопенко, колишній декан фізичного факультету університету Леонід Булавін і професор хемічного факультету Олександер Голуб. Тепер, як йдеться в повідомленні, міністерство освіти і науки України має подати його кандидатуру на затвердження Президентові. *(Укрінформ)*

У бронзі повернулась до „Ля Скаля“ С. Крушельницька

ЛЬВІВ — „Український соловейко“ Соломія Крушельницька повернулась до театру, де зазнала найбільшого тріюмфу, і де залишила про себе не тільки захоплені спогади, але й частину своєї душі. В музеї знаменитої мілянської опери „Ля Скаля“ встановлено скульптурний портрет видатної української співачки. Бронзове погруддя зайняло місце у головній залі – між портретами італійського композитора Руджеро Леонкавальо та італійського тенора Енріко Карузо. Як зазначив 15 жовтня директор Львівського оперного театру Тадей Едер, цієї події львів’яни чекали три роки. Рівно стільки тривали перемовини і з італійцями, і з доморощеними чиновниками. За словами директора „Ля Скалі“ Ренато Гаравальї, це перша праця, яку взяли в музей за останні 20 років. А про незгасну любов співучої італійської нації до української примадонни свідчить черга до музею, щоб віддати шану співачці. Італійці дали також дозвіл поставити копію погруддя С. Крушельницької і в самому театрі „Ля Скаля“. Погруддя виготовив львівський скульптор Ярослав Скакун. *(Укрінформ)*

Російська націонал-більшовичка стала біженцем в Україні

КИЇВ. — Рішенням Державного Комітету України у справах національностей і релігій надано статус біженця в Україні російській опозиціонерці Ганні Плосконосовій, повідомили 21 жовтня в пресслужбі Вінницької правозахисної групи. При цьому в прес-службі нагадали, що раніше статус біженця одержали ще двоє росіян, інтереси яких представляла Вінницька правозахисна група – вони також є членами забороненої в Російській Федерації організації „Націонал-більшовицька партія РФ“. Учасниця опозиційних демонстрацій, член Націонал-більшовицької партії Г. Плосконосова попросила політичного притулку в Україні в березні. Своє рішення 20-річна студентка Тульського державного університету пояснила тим, що в Росії вона є фіґурантом двох зфабрикованих кримінальних справ. *(УНІАН)*

Помер автор пісні „Степом, степом“ Микола Негода

ЧЕРКАСИ. — У ніч на 11 вересня на 81 році життя помер український поет і прозаїк Микола Негода. Він народився 9 січня 1928 року у селі Бузукові Черкаського району, автор багатьох віршів, пісень, прозових творів. Вершиною творчости М. Негоди став твір „Степом, степом.“, який поклав на музику композитор Анатолій Пашкевич. На слова М. Негоди написано чимало й інших відомих пісень – „Летять білі чайки“, „Земле моя, земле“, „Над колискою сина“, „За полем розлогим“, „Тоне море неозоре“, „Чигиринська дума“, „Діброво зелена“ та інші. Церемонія прощання з М. Негодою відбулася 12 вересня в Черкаській обласній філармонії. Поховали поета на центральній галереї міського кладовища поряд з відомими людьми Черкащини. *(„Газета по українськи“)*

У Дрогобичі зміцнять береги Тисьмениці

ДРОГОБИЧ. — Відповідно до пляну протиповінних заходів до кінця року плянується укріпити береги ріки Тисьмениці. Одночасно в місті почнуть очищення русла ріки Серет. У липні цього року під час повенів в мікрорайоні Млинки Тисьмениця була вийшла з берегів, внаслідок чого були підтоплені житлові будинки, пошкоджено газопровід. *(ЗІК)*

Нові господарі Мукачівського замку

Перлина Закарпаття – Мукачівський замок „Паланок".

КИЇВ. – Газета „Дзеркало тижня" повідомила, що 9 жовтня Мукачівська міська рада на своїй позачерговій сесії зробила керівникові Секретаріяту Президента Вікторові Балозі царський подарунок: віддала в довготривалу оренду одну з найкоштовніших перлин Закарпаття – Мукачівський замок „Паланок".

Фортеця, пише газета, шляхом нехитрих маніпуляцій дісталася вихідцеві з села Завидова на 46 років. Це – один з найкрасивіших замків Центральної Европи, яскрава примітність західної України.

Першу спробу заволодіти замком В. Балога здійснив у січні 2003 року, коли депутатам Мукачівської міської ради роздали проєкт рішення про надання замку в 49-річну оренду товариству з обмеженою відповідальністю „Старовинний замок", директором якого був Іван Балога – молодший брат В. Балоги, перший заступник губернатора области. Однак, питання тоді так і не поставили на голосування. З тих пір на місце директора замки поставили Дмитра Гаваші, кума В. Балоги.

Перед розглядом питання в міській раді депутати від трьох партій на знак протесту вийшли з залі, проте рішення біло прийнято.

Міська рада віддала замок в оренду товариству з обмеженою відповідальністю „Високий замок", яке плянує облаштувати тут готельно-ресторанний комплекс.

Товариство заснували Оксана Балога – дружина В. Балоги, Марина Петьовка – дружина двоюрідного брата В. Балоги, Мирослава Токар – дружина голови Мукачівської районної адміністрації. Останні роки товариство взагалі не платило податків, оскільки не отримувало жодних прибутків.

Депутат Верховної Ради від блоку „Наша Україна-Народна самооборона" Генадій Москаль заявив, що „Високий замок" орендував Мукачівський замок за 5,000 грн. з порушенням процедури для облаштування готельно-ресторанного комплексу. Він просить прем'єр-міністра Юлію Тимошенко і Генерального прокурора Олександра Медведька перевірити законність оренди замку. *(„Дзеркало тижня")*

Помер Василь Тершаковець (1938-2008)

17 жовтня у Мільбурні, Ню-Джерзі, помер колишній головний редактор „Свободи" Василь Тершаковець.

В. Тершаковець народився 24 липня 1938 року у Львові, в кінці Другої світової війни виїхав до Німеччини, де у 18 років вступив до Пласту і був активним його членом впродовж багатьох років в курені „Лісові чорти".

У США багато років був учителем Шкіл українознавства, солістом хору „Думка" і співаком в хорі церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Ню-Джерзі.

У 1979 році рішенням Головного уряду Українського Народного Союзу, після відходу на пенсію головного редактора Антона Драгана, був призначений головним редактором „Свободи", але за станом здоров'я був змушений залишити працю в редакції. На зміну йому прийшов Зенон Снилик.

Адміністрація видавництв УНСоюзу, редакція тижневика

Св. п. Василь Тершаковець

„Свобода" глибоко сумують з приводу смерти свого колеґи і висловлюють щире співчуття його дружині Марії, донькам Ані і Зезі, братові Остапові з родиною.

З приводу заборони в Росії проведення акції „Незгасима свічка"

З заяви Об'єднання українців Росії

У 2008 році українці цілого світу проводять акцію „Незгасима свічка", маршрут якої прямує крізь всі країни, де живуть українці. 8 жовтня естафета „Незгасимої свічки" прибула з Казахстану в Росію, де українці складають одну з найчисельніших груп населення, де ще є живі свідки Голодомору.

Об'єднання українців Росії, Федеральнанаціонально-культурна автономія українців Росії, реґіональні українські організації заздалегідь провели велику організаційну та змістовну роботу з підготування вечорів-реквіємів, скорботної ходи, поминальних богослужінь тощо. Всі ці заходи не мали ніякого політичного забарвлення, а ставили метою лише одне – вшанувати пам'ять мільйонів українців, які стали заручниками злочинного сталінського режиму.

На жаль, органи влади стали на шлях заборони заходів, тиску на українські громади та їхніх керівників. Російська Православна Церква відмовилася від проведення поминальних богослужінь.

Незважаючи на перепони, українські організації Москви та Санкт-Петербурґу провели великі вечори пам'яті жертв Голодомору, разом з українцями світу приєднались до цієї символічної акції.

Об'єднання українців Росії та Федеральнанаціонально-культурна автономія українців Росії висловлюють жаль і нерозуміння з приводу дій російської влади, які практично унеможливили проведення в реґіонах Росії акції „Незгасима свічка".

Правління Об'єднання українців Росії,
Правління Федеральної національно-культурної автономії українців Росії
Москва,
17 жовтня 2008 року

З заяви Світового Конґресу Українців

Російська Федерація (РФ) обмежує право українців Росії проводити заходи в рамках міжнародної акції „Незгасима свічка" на вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років, яку проводить Українська держава спільно зі Світовим Конґресом Українців (СКУ). Міжнародна акція „Незгасима свічка" уже відбулася у 29 країнах світу. Напередодні акції в Росії, 6 жовтня, Посольство України в РФ отримало ноту від Міністерства закордонних справ РФ, в якій російська сторона вимагає проведення запланованих заходів „у відповідності до позиції РФ" або скасування акції взагалі.

СКУ засуджує дії російської влади, яка обмежує право вільно вшанувати пам'ять мільйонів жертв геноциду українського народу у 1932-1933 роках, що є порушенням людських прав. СКУ підтримує українську громаду в Росії та закликає свої складові організації звертатися до міністерств закордонних справ своїх країн, щоб засудити обмеження прав людини у Росії та посилати листи протесту до Посольств РФ.

За Світовий Конґрес Українців
Євген Чолій,
президент
Стефан Романів,
генеральний секретар
10 жовтня 2008 року

Менші кризи...

(Закінчення зі стор. 1)

Тому на запрошення Ю. Тимошенко зібратися всім керівникам фракцій, щоб практично створити згадану коаліцію, не прийшли не лише „реґіонали" і литвинівці, але й навіть голова Верховної Ради Арсеній Яценюк.

Президент Віктор Ющенко не сприйняв ідеї Ю. Тимошенко, сказавши, що для подолання кризи не потрібно ніяких штучних утворень – для цього існує значно леґітимніший та професійніший орган – Рада національної безпеки і оборони (РНБО).

Тоді ж, у середу, відкриваючи засідання РНБО, В. Ющенко підкреслив, що світова криза безпосередньо заторкне й Україну, тому Рада національної безпеки і оборони зобов'язана подати урядові для практичного втілення ефективний пакет пропозицій.

Але в такому реаґуванні Президента знов таки виразно відчувається протистояння з урядом, адже за нормальної ситуації все ж уряд, а не РНБО, керує економікою. Іншими словами, об'єднання зусиль для подолання фінансової і політичної кризи, швидше за все, неможливе.

Антикризові ініціятиви, сказав в інтерв'ю для Радіо „Свобода" відомий політолог Кость Бондаренко, „фактично звелися до чергового етапу боротьби між Президентом і прем'єром".

Що це так, а не інакше, засвідчила заява В. Ющенка після засідання РНБО: „Я не вважаю гідним для керівництва уряду, що маніпулює думкою людей, зриває вибори... Це спекуляції. У мене вистачить нервів вислухати все це – і обіцянки, і образи – часу немає тільки в України. У рамках Конституції і моїх повноважень, з відповідальністю перед усіма співвітчизниками, беру ситуацію під свій жорсткий контроль", – сказав Президент України.

Але далі в цій його заяві знайшлося місце для пом'якшеного варіянту розвитку подій: він підписав новий указ – про перенесення позачергових виборів з 7 на 14 грудня для того, щоб Верховна Рада встигла узаконити низку антикризових рішень, які от-от має запропонувати РНБО, а заодно – проголосувати за зміни до державного бюджету і за законопроєкти щодо стабілізаційного фонду та ґарантування грошових вкладів населення.

На цей новий указ Ю. Тимошенко негайно відповіла новим „ні": мовляв, виборів не буде й 14 грудня. Цю її певність коментатори пояснюють в один спосіб: зірвати вибори прем'єр може, лише вступивши у змову з Партією Реґіонів.

Отже, від наступних днів тяжко очікувати чогось іншого, ніж оце безглузде перетягання „ковдри" між Президентом і прем'єр-міністром.

А тим часом над полем битви кружляють „реґіональні" чорні круки, чигаючи на легку здобич.

2 листопада – перехід на зимовий час

Перехід на зимовий відлік часу буде здійснено у США о 2-ій год. ранку 2 листопада. Стрілки годинників треба буде перевести на годину назад.

АМЕРИКА І СВІТ

Індія запустила непілотований корабель на Місяць

НЮ-ДЕЛІ, Індія. — Індійський прем'єр-міністер Манмоган Сінґт після першого в Індії запуску непілотованого корабля на Місяць сказав 22 жовтня, що країна пишається досягненнями своїх учених. Непілотований корабель „Чандраян-1" було запущено у затягнуте хмарами небо з бази на південному сході країни. Він пробуде на орбіті два роки і надішле космічний апарат на поверхню Місяця. Одне з його завдань – знайти речовину Гелій-3, яка рідко зустрічається на Землі і яка може бути цінним джерелом атомної енерґії у майбутньому. Запуск вивів Індію на рівень Китаю і Японії, які також є учасниками азійських космічних перегонів. Кореспонденти кажуть, що запуск непілотованого корабля викликав хвилю патріотичних емоцій в індійській пресі. Втім, дехто піддає сумніву доцільність величезних витрат на цю космічну програму в країні, де сотні мільйонів людей живуть у злиднях. (*Бі-Бі-Сі*)

Европейський союз вирішив перебудувати капіталізм

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. — Амбітний антикризовий плян, розроблений декілька днів тому европейськими фінансистами, підтримали всі провідники Европейського союзу (ЕС). Ця директива затверджена 17 жовтня на зустрічі ЕС у Брюселі. Голови держав та урядів також закликали до реформування всієї капіталістичної системи Евросоюзу і світу. Головним нововведенням до правил гри на світовому ринку фінансів має стати міжнародний нагляд за банками та система раннього попередження про можливі кризові ситуації. Учасники зустрічі не оминули й европейської економіки та кліматичних змін. Проте перенесли на пізніше розгляд питання взаємин з Москвою. Зустріч Евросоюзу, що відбулася під французьким головуванням, закликала до проведення нового „Бретон Вудсу". Бретон Вудс – це назва американського міста, де у 1944 році на конференції було започатковано нинішню світову систему фінансів та Міжнародний валютний фонд. Всі провідники ЕС виступили за невідкладне скликання міжнародної зустрічі, щоб обговорити завдання перебудови ґльобального капіталізму. Реформи мають початися зі створення системи нагляду за банками й закінчуватися новими нормами кредитування та переглядом платень керівників фінансових установ, – зазначили провідники Евросоюзу. (*Радіо „Свобода"*)

Вийшла збірка творів Шевченка латиською мовою

РИҐА, Латвія. — У Латвії вперше за часи незалежности вийшла друком збірка перекладів творів Тараса Шевченка латиською мовою. У презентації цього видання, що відбулася 17 жовтня в Посольстві України в Ризі, взяли участь латиські поети, переклади яких включені до нової збірки „Доля". Нове видання займе почесне місце в латвійських бібліотеках і стане допоміжним навчальним посібником для учнів Ризької української школи та інших навчальних закладів Латвії. Один з упорядників збірки, відомий латиський поет Імантс Аузиньш, переклади якого також є в новому виданні, ствердив, що у часи репресій твори Т. Шевченка надихали латвійців, давали їм наснагу пережити труднощі. Мало кому з поетів, художників іншого народу латиські літератори присвячували таку кількість віршів, есеїв та роздумів, як Т. Шевченкові. „Нова збірка перекладів творів Т. Шевченка була потрібна Латвії. Це був наш борг з часів Відродження. Ми збирались надрукувати книгу ще у 1980-их роках. Однак, потім наступили інші часи, і усе загальмувалося. Збірка потрібна, тому що приблизно 50 років не видавались твори Т. Шевченка латиською мовою. Були публікації в пресі, але нової книги не було. А вона була потрібна", – вважає І. Аузиньш. (*Радіо „Свобода"*)

Економіка Китаю і надалі сповільнюється

ПЕКІН. — Статистика у Китаї засвідчує, що темпи економічного зростання країни сповільнюються вже три квартали поспіль — на тлі стурбованости, що китайська економіка може різко впасти. Національне бюро статистики повідомило 20 жовтня, що продовж трьох місяців до вересня економіка Китаю зростала на рівні 9 відс., що є найнижчим показником за минулі п'ять років. У попередньому кварталі зростання становило 10.1 відс. Урядовий речник Лі Сіочао сказав, що наслідки міжнародної ґльобальної кризи виявилися більшими, ніж очікувалося. Криза призвела до стрімкого падіння експортних замовлень, а споживачі почали менше витрачати. (*Бі-Бі-Сі*)

Республіканець Колін Павел підтримав Барака Обаму

ВАШІНҐТОН. — Колишній Держсекретар США Колін Павел, перший на цій посаді в уряді Президента Джорджа Буша, 19 жовтня підтримав на виборах демократа Барака Обаму. Надавши перевагу Б. Обамі над однопартійцем Джоном МакКейном, він сказав, що Б. Обама має здатність надихати. К. Повел уважає, що всі американці, а не лише американці африканського походження, пишалися б у разі перемоги Б. Обами у змаганні за посаду в Білому Домі. За його словами, і Дж. МакКейн і Б. Обама мають навички для керівництва країною, але Б. Обама, на думку К. Павела, краще підготовлений для подолання нинішньої економічної кризи. К. Павел також скритикував кампанію своєї Республіканської партії, звинувативши її в неґативності. К. Павел скритикував обрання Сари Пейлін як кандидата у віце-президенти від республіканців. Підтримка К. Павела допоможе переконати деяких виборців, які досі не визначилися, що Б. Обамі можна довірити командування збройними силами. Дж. МакКейн сказав, що не здивований рішенням свого „давнього друга", і зауважив, що має підтримку інших колишніх Держсекретарів-республіканців, зокрема Генрі Кісінджера та Джеймса Бейкера. Тим часом активісти кампанії Б. Обами повідомили, що у вересні зібрали рекордну місячну суму понад 150 млн. дол. на аґітаційні потреби. Загалом демократи мають понад 600 млн. дол., що набагато більше від коштів, які мають республіканці, які вирішили не виходити за межі державного фінансування. (*Бі-Бі-Сі*)

Переговори між Росією та Грузією „провалились"

ЖЕНЕВА. — Грузинські офіційні представники 15 жовтня повідомили, що переговори між Росією та Грузією щодо нещодавнього військового конфлікту „провалились". Вони заявили, що російські представники не прийшли на відкриття переговорів, які відбувались у Женеві за посередництва ООН та Европейського союзу (ЕС). Головною темою переговорів мала бути безпека на Кавказі після п'ятиденного конфлікту щодо Південної Осетії. Той факт, що до справи було залучено і ООН, і Евросоюз, і Організацію безпеки і співробітництва в Европі, що є першим прикладом співпраці цих трьох установ, засвідчує усю серйозність, з якою міжнародна спільнота ставиться до цього конфлікту. (*Бі-Бі-Сі*)

Секретар Департаменту фінансів США визнав помилки

ВАШІНҐТОН. — Секретар Департаменту фінансів Генрі Полсон 16 жовтня висловив жаль з приводу помилок, які передували кризі на фінансовому ринку країни. Його заява прозвучала у час, коли виробництво в країні суттєво зменшилось. Ця новина призвела до чергової паніки на Вол-Стріті. Єдине, що стабільне сьогодні на фінансових ринках, – це постійні стрибки цін на акції. Втім, на жаль, ці стрибки відбуваються в обидві сторони. Якщо у середу, 15 жовтня, індекс на ню-йоркській біржі зробив чергове історичне падіння, 16 жовтня вранці американські ринки демонстрували зростання вартости цінних паперів. Цьому сприяла новина про менший рівень інфляції, ніж очікувалось. Однак, вже за кілька годин ціни знову пішли вниз. Причина чергового падіння цін на акції – звіт уряду, згідно з яким у вересні роздрібна торгівля впала на понад 1 відс. Це найбільше зменшення активности покупців за останні три роки. Місцеві уряди вже відчувають на собі економічні негаразди і готуються до бюджетних скорочень. Єдине позитивне у ситуації, що склалася, – падіння цін на бензину. Ціни на нафту впали до 70 дол. за барель, і ціни на бензину у США за тиждень зменшились на 8-10 центів за літру. Однак, впевненість споживача в економіці падає, і люди просто не купують товарів широкого вжитку, потрібних для оздоровлення економіки. За словами знавців, якщо американці не повірять у стабільність економіки, різдвяно-новорічний сезон може бути дуже повільним. Саме в цю пору року крамниці продають найбільше товару, на сотні млрд. дол., що дає поштовх економіці країни. (*„Голос Америки"*)

В. Путін переграв Захід у Центральній Азії

ВАШІНҐТОН. — Росія домоглася переваги над Заходом в енерґетиці Центральної Азії завдяки успішній „особистій дипломатії" російського прем'єра Володимира Путіна, вважає впливовий сенатор Ричард Луґар. „Прем'єр-міністер В. Путин здійснює візити в реґіон кілька разів щороку, і його особиста дипломатія є критично важливою для успіху Росії. Провідники НАТО і Европейського союзу не виділили часу, енерґії й політичного капіталу, необхідних для закріплення взаємин Заходу з цим реґіоном", – говориться в розповсюдженому в четвер, 16 жовтня, у Вашінґтоні тексті виступу сенатора в Національному оборонному університеті. Підкресливши необхідність диверсифікованости постачання нафти й природного газу в Европу з Центральної Азії для протидії „енерґетичної монополії" Росії, Р. Луґар нагадав, що Казахстан і Туркменія мають у розпорядженні „більші резерви енерґії", які „можуть зіграти ключову ролю в европейських зусиллях щодо диверсифікованости". Як повідомив американський сенатор, провідники урядів Туркменістану й Казахстану хочуть розширити діялог зі Заходом, але тим часом підписали недавно великомаштабні угоди з Москвою про продаж Росії нафти й газу для постачання на европейські ринки. За його словами, „ці угоди були частково реакцією на провал Заходу в забезпеченні альтернатив і у взаєминах з провідниками в цьому реґіоні". У зв'язку з цим Р. Луґар покритикував Захід, назвавши політику в Центральній Азії „провалом у протидії енерґетичній стратеґії Росії". Нагадаємо, недавно Держсекретар США Кондоліза Райс заявила, що Москва не має жодного права включати Казахстан у якусь особливу „зону впливу". (*„Кореспондент"*)

Діти хворіють після вживання молока з меламіном

ПЕКІН. — У китайських лікарнях досі знаходяться 5,824 дітей, у яких внаслідок годування їх молочними сумішами виробництва компанії „Саньлу", що містили меламін, розвинулася нирковокам'яна хвороба. Стан шести дітей оцінюється як важкий. Такі дані розповсюдило 16 жовтня Міністерство охорони здоров'я Китайської народної республіки. Вже виписано з лікарень 43,603 дитини. Однак, 15 жовтня в лікарні привезено ще 203 дітей. Смертельних випадків у вересні-жовтні не занотовано. У країні тим часом продовжуються перевірки всієї молочної продукції. Влада одночасно вживає заходів по наданню допомоги виробникам, що терплять збитки в зв'язку з меламіновим скандалом і зниженням попиту на їх продукцію. Уряд виділив 300 млн. юанів (44 млн. дол. США) на допомогу молочникам. Фармерам Внутрішньої Монголії, що є провідним з виробництва молока, виділено 26.4 млн. дол. субсидій у зв'язку з тим, що їм довелося просто виливати молоко через різке падіння попиту на нього на внутрішньому ринку. (*Укрінформ*)

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Фундація, яка дивиться вперед

Р. Л. Хом'як

ВАШІНҐТОН. – На початку 1980-их років подружжя Омелян і Тетяна Антоновичі з Вашінґтону створили добродійну фундацію, яка мала сприяти – коротко кажучи – „нашій справі". Протягом десятиліть вони провадили цей свій захід для добра України й українців.

Нині обидвоє фундаторів відійшли у вічність, але заснована і проваджувана ними Фундація продовжує діяти під керівництвом трьох директорів, яких вибрали фундатори. Це д-р Ігор Воєвідка, який живе в Неваді, адвокат Роман Слоневський з Вірджинії і д-р Андрій Левицький з Чикаґо. Днями вони оголосили чергових лавреатів Фундації Антоновичів: д-ра медицини Павла Джуля з Дітройту і проф. Григорія Грабовича з Гарвардського університету.

„Від перших років своєї діяльности Фундація, як і її творці, діяла відкрито та при кожній нагоді намагалась посилити ці малі мостики між Україною та зовнішним світом, – розповідає д-р І. Воєвідка. – Підтримкою наукових праць та літературних творів Фундація не тільки поширювала, але й поглиблювала знання та розуміння українознавчих тем та предметів. При першій нагоді Фундація розвинула широку діяльність у вільній Україні, підтримуючи розвиток таких чільних інституцій, як Києво-Могилянська академія в Києві та Національна бібліотека ім. Василя Стефаника у Львові".

Протягом понад чверть сторіччя Фундація Антоновичів нагородила 54 науковців, письменників і одну газету (київську „Літературну Україну"). Лавреатів рекомендує окреме журі, членами якого є чільні науковці у Сполучених Штатах і в Україні. Журі висуває кандидатів, які в особливий спосіб протязі останнього року чи двох досягнули цілей, для яких була створена фундація.

Д-р Марта Богачевська-Хомяк, яка тепер очолює журі, каже, що члени керуються статутом з 1981 року, на підставі якого фундація була чартерована у штаті Мериленд: „Фундація ім. Омеляна і Тетяни Антоновичів має на меті активно підтримувати вивчення культури України, включаючи літературу, історію, релігію й інші гуманітарні предмети; нагороджувати осяги у цих ділянках; заохочувати ближче порозуміння між американським та українським народами, а також між американцями українського походження та іншими етнічними групами у США".

Обидва лавреати відзначились у видавничих справах, хоч їхні перші професії дуже різні. Д-р П. Джуль – лікар, спеціяліст з отоляринґології – народився на Тернопільщині, почав студії медицини у Львові під час Другої світової війни, продовжував їх в Австрії і, поселившись у Дітройті, мусів нострифікувати свій австрійський диплом, щоб бути визнаним лікарем в Америці. На початку 1950-их років він відкрив приватну лікарську практику і в той же час, протягом 35 років, працював головним редактором „Лікарського вісника", якого видає Українське лікарське товариство Північної Америки. Він також видавав українсько-англійські медичні словники, редаґував українське видання „Атласу анатомії людини" Нетера, яке вийшло у Львові, та є співавтором „Англо-українського словника медичних термінів". який вийшов в Одесі, та був головним редактором українсько-англійського ілюстрованого словника Дорланда.

Проф. Г. Грабович, який очолює катедру Української літератури ім. Дмитра Чижевського у Гарвардському університеті, народився у Кракові. Його наукова кар'єра побудована в американських університетах першої ліґи – це Ейл і Гарвард – і він працює редактором наукових видань Гарвардського університету з українїстики. Коли Україна стала самостійною, він організував міжнародну асоціяцію україністів, а в 1997 році заснував журнал „Критика" яий виходить у Києві, але якого автори і читачі живуть в різних країнах.

Д-р Г. Грабович є головним редактором журналу. Міжнародна асоціяція україністів і журнал „Критика" мають на меті підносити рівень наукового спілкування України з рештою світу.

Таким чином, обидва цьогорічні лавреати Фундації Антоновичів включили своїх колег в Україні у міжнародний вир – щось, що не вміщувалось у пляни совєтської імперії; вона навіть перечила цьому. Саме такій діяльності фундатори бажали сприяти.

В Долині на Івано-Франківщині, де народився О. Антонович, є музей Бойківщини і пам'ятник на майдані Січових Стрільців. На пам'ятнику – не трафаретний напис „Борцям за волю України" (їх вже по всьому світі чимало), ні, в Долині на високому пам'ятнику написано: „Борцям за Українську Державу – 1988-1991". І музей, і пам'ятник збудовані за гроші покійних О. й Т. Антоновичів. Фундатори дивились на Україну крупним пляном, і їхня фундація продовжує цей підхід.

Церемонія надання нагород Фундації Антоновичів останніми роками відбувалась у Києві і Львові. Цього року, 8 листопада, вона знову відбудеться в Ню-Йорку.

Уточнення

У листі Євдокії Трипупенко з Філядельфії „Приклад, гідний до наслідування" (ч. 38) повне ім'я та прізвище її дочки має бути Оля Трипупенко-Бродвел. Вона мала летіти до Стамбулу, Туреччина, як інструктор з комп'ютерної технології, але її лекції несподівано перенесли до Москви саме тоді, коли стався напад Росії на Грузію.

Незважаючи на те, що О. Трипупенко-Бродвел мала вже придбані квитки, в останню хвилину відмовилася від лету до Москви на знак протесту проти російської аґресії на Кавказі. Її мама в листі до редакції писала: „Ми, батьки наших дітей, які чули, які знали, що ми любили й любимо Богом нам дану українську мову, не чванимося, що ми „двомовні". Ми ніколи не гнулися перед російськомовними людьми. Мій св. п. батько казав мені: „Немає мови – немає держави".

КОЛОНКА КОМЕНТАТОРА

Юристи переконані: Голодомор 1932-1933 років був геноцидом

25-26 вересня у столиці України відбулася конференція, присвячена юридичному оцінюванні обставин Голодомору в Україні 1932-1933 років. Серед інших фахівців, на ній з доповіддю „Міжнародна юридична відповідальність за геноцид: справедливість у судах" виступив Богдан А. Футей – суддя Федерального суду претензій США, активний учасник різних програм з верховенства права і демократизації в Україні, радник Робочої групи підготування Конституції України, прийнятої 28 червня 1996 року. Суддя Б. Футей – професор Українського Вільного Університету у Мюнхені, також читає лекції на юридичному факультеті Національного університету „Києво-Могилянська академія". Нижче вміщуємо ти частину його доповіді, котра стосується юридичного визначення терміну „геноцид".

У світлі еволюції визначення „геноциду", за Конвенцією про геноцид, та кримінального переслідування за акти геноциду перед різноманітними міжнародними та національними судовими трибуналами, Голодомор 1932-1933 років в Україні був актом геноциду і має бути визнаний як такий. Д-р Джеймс Мейс, директор Комісії США з питань голоду в Україні, доповів Конгресові США у 1988 році, що „у 1932-1933 роках Йосип Сталін та його оточення вчинили геноцид над українцями". Більшість членів Міжнародної Комісії з розслідування обставин голоду в Україні 1932-1933 років, заснованої Світовим Конгресом Вільних Українців (СКВУ), не змогли дійти висновку, що голод був геноцидом, однак, „вважали вірогідним, що під час Голодомору були присутні складові елементи геноциду". Комісія помилково відмовилась визнавати Голодомор геноцидом – на тій підставі, що голод відбувся до прийняття Конвенції про геноцид, а тому Комісія мотивувала, що він стався до того, як геноцид було визнано злочином.

На висновок Комісії вплинули три основні чинники: по-перше, Комісія не мала доступу до багатьох радянських документів; по-друге, жоден з радянських свідків не давав свідчення перед Комісією; і по-третє, Комісії було невідомо про існування Конвенції про термін давности, внаслідок чого вона неправильно розтлумачила можливість зворотної дії Конвенції про геноцид щодо голоду в Україні. Нині, завдяки розкриттю архівів Служби безпеки України (СБУ), існує багато документів, які свідчать про існування наміру, згідно з вимогами Конвенції про геноцид. Ці додаткові докази, разом з визнанням того, що Конвенція про геноцид має ретроактивну дію, приводять до висновку, що Голодомор справді був актом геноциду.

На сьогодні існують достатні докази, які свідчать про геноцид як свідомий плян радянської влади. Рафаель Лемкін характеризує радянський наступ на Україну як „систематичний", що відбувався одночасно за трьома напрямками – наступ на українську інтеліґенцію, на Українську Православну Церкву і на українське селянство. Він стверджує, що радянський діяч Косіор „зазначив в „Ізвєстіях" від 2 грудня 1933 року, що „головну небезпеку становить український націоналізм", і що для подолання цього націоналізму, для створення шокуючої уніфікованости Радянської держави і було принесено в жертву українське селянство".

Так само, проф. Роман Сербин висував арґумент, що Голодомор в Україні був спрямований на групу, яку можна визначити як „громадянська нація" – тобто, група, „до складу якої входять усі громадяни відповідної країни, незалежно від їх етнічних, расових чи інших відмінностей, на противагу „етнічній нації". Наводячи таке визначення Української нації, проф. Р. Сербин посилається на визначення Комісії експертів під час застосування Конвенції про геноцид до Югославії 1992 року: „Група може існувати на підставі реґіонального розміщення ... усі босняки в Сараєво, незалежно від їхньої етнічности чи релігії, можуть складати захищену групу". Дейвід Маркус розвиває арґументи Р. Лемкіна і проф. Р. Сербина, стверджуючи, що Голодомор переслідував дві цілі: „знищення елементів українського націоналізму, що зароджувався, і знищення куркулів як клясу".

Немає жодних сумнівів у тому, що дії радянської влади зі створення голоду в Україні являли собою геноцид – відповідно до Конвенції про геноцид. Цифри практично говорять самі за себе, пише Д. Маркусь, за час голоду „Україна втратила близько 3 млн. існуючого населення, а також ще принаймні 3 млн. природного приросту населення" – майже 10 відс. від її населення. „У той же час і за тих же умов життя сусідні з Україною народи спромоглися збільшити кількість свого населення: росіяни – на 28 відс., а білоруси – на 11.2 відс.". Досі немає точного обчислення числа жертв, що загинули під час Голодомору; проте, за найновішими даними, ця кількість сягає від 7 млн. до 10 млн. осіб. Крім цього, проф. Р. Сербин відзначив, що кожен з п'яти актів, визначених Конвенцією, „може бути задокументований з досвіду України".

Д. Маркус кваліфікує події ще точніше, а саме: голодомор підпадає під категорію „навмисного створення для будь-якої групи таких життєвих умов, які розраховані на її повне чи часткове фізичне знищення". Важливе значення для визначення такої категорії має той факт, що українцям заборонялося виїздити за межі України у пошуках їжі, а також те, що під час голоду було заборонено імпортувати продукти харчування в Україну.

Р. Лемкін також вказує на фраґментацію українського народу через дії радянської влади, спрямовані на руйнування етнічної єдности українців „шляхом переселення до України представників інших народів і розселення українців по території Східньої Европи". Крім цього, Національна

(Закінчення на стор. 18)

Як подолати хабарництво?

Хабарництво, яке чемно називають корупцією, не є суто українською проблемою. Воно поширене у світі. Але у молодій державі, яка ледве почала свою історію. хабарництво особливо шкідливе. Характерною особливістю поширення хабарництва в Україні є безпосередня участь вищих посадових осіб за допомогою своїх представників у формуванні монополій за допомогою адміністративних чинників; лобіювання на вищому державному рівні інтересів великого капіталу; тотальний корупційний тиск на учасників малого й середнього підприємництва.

Низький рівень платень державних службовців, залежність певних управлінських дій від окремої посадової особи, переважання в адміністративних процедурах управління персональних, одноособових рішень, недостатня прозорість – ці чинники створили системні умови для збереження й поширення корупції у взаєминах громадян з органами влади.

Становище ускладнюється тим, що хабарниками стають не лише рядові чиновники та їхні безпосередні керівники, а й працівники правоохоронних органів. За даними загальнонаціонального соціологічного опитування, 67 відс. українців вважають, що упродовж 2007 року вони були в тій чи іншій формі безпосередньо втягнуті в корупційні дії через неможливість вільного здійснення права на освіту, медичне обслуговування, підприємницьку діяльність, захист у судах та правоохоронних органах.

Зважаючи на такі загрозливі тенденції, Президент України висунув ряд антикорупційних ініціятив. Він пропонує скасувати юридичну недоторканість депутатів і суддів. В державі не повинно бути касти абсолютно недоторканих осіб, яких неможливо покарати за вчинені ними корупційні правопорушення. Необхідно запровадити щорічне деклярування доходів та видатків осіб, які займають посади в органах державної влади, працівників правоохоронних, податкових та митних органів, суддів та членів сімей цих посадовців. У разі подання недостовірних відомостей зазначені особи підлягатимуть негайному звільненню. Настав час відокремити підприємництво від влади. У випадку призначення на державну посаду підприємця, він має публічно передати управління підприємством іншій особі. Треба створити єдиний антикорупційний державний орган для вироблення єдиної політики в державі та здійснення заходів протидії корупції.

У розв'язанні проблеми доброчесности в органах виконавчої влади, виборних органах та органах судової влади головним напрямом повинно бути вдосконалення інституту державної служби за Зразковим кодексом Ради Европи, інших міжнародно-правових актів у цій сфері. В Україні треба провести судову реформу, законодавчо врегулювати процедуру оприлюднення в засобах масової інформації фактів притягнення до відповідальности посадових осіб, політичних діячів, які визнані в судовому порядку винними у хабарництві, а також створити єдиний державний реєстр осіб, які були притягнуті до адміністративної чи кримінальної відповідальности за хабарництво з метою перевірки кандидатів на відповідні посади. Чинне антикорупційне законодавство України необхідно привести у відповідність з світовими стандартами попередження та боротьби з хабарництвом. Громадськості слід надати широкі права щодо участи у заходах протидії корупції. Для цього потрібно комплексно врегулювати питання щодо можливости віднесення лише дуже обмеженого обсягу інформації, пов'язаної з діяльністю державних органів, до категорії інформації з обмеженим доступом. Серед населення слід формувати неґативне ставлення до корупції, ввести антикорупційне виховання в навчальні програми шкіл та інших учбових закладів.

Деякі засоби масової інформації створюють міт про приреченість України на корупцію. Насправді хабарництво завжди вважалося осудливим в українському народі.

Президент В. Ющенко, слухаючи 7 лютого доповіді губернаторів про скарги громадян на дії органів влади та судів, не міг утриматися від обурення: „Сидить хабарник на хабарнику!" І справді, настав час покінчити з хабарництвом.

СВОБОДА
Пам'ятаймо про Україну!
Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 додатк. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 додатк. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 додатк. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

ЖОВТЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

„Кривавий вівторок" у Києві

24 жовтня 1993 року у Софійському соборі Києва був інтронізований Патріярх Київський і всієї Руси-України Української Православної Церкви Київського патріярхату (УПЦ КП) Володимир (Василь Романюк), обраний Патріярхом на Всеукраїнському Православному Соборі 21 жовтня 1993 року.

Патріярх Володимир (Романюк).

Українську Православну Церкву очолив видатний український православний релігійний діяч, богослов, мученик за віру, патріот України. Перед Церквою відкрилася ясна перспектива відродження і розвитку.

В. Романюк народився у селі Химчин, Івано-Франківська область. У молоді роки брав участь у національно-визвольній боротьбі і у 19-річному віці був засуджений за належність до ОУН до 20 років позбавлення волі у виправно-трудових таборах. Покарання відбував у Кустолівській колонії Полтавської области, де у 1946 році був знову засуджений за антирадянську аґітацію і пропаґанду. Покарання відбував в Маґаданській області, на Колимі.

Коли закінчилися поневіряння за дротами ҐУЛаґу, закінчив Вищі богословські курси, Московську духовну семінарію і став священиком у парафіях Івано-Франківської і Коломийської єпархії. У 1970 році після арешту історика Валентина Мороза виступив на його захист, унаслідок чого В. Романюкові заборонили правити службу. У липні 1972 року він знову був засуджений до ув'язнення на сім років у таборах особливо суворого режиму і три роки заслання та визнаний особливо небезпечним рецидивістом.

Покарання відбував у Мордовії. Брав участь у голодуваннях у Дні політв'язня і прав людини, у Дні початку репресій в Україні та інших акціях протесту. 1 липня 1976 року відмовився від радянського громадянства і заявив про свою належність до Української Автокефальної Православної Церкви.

Після повернення в Україну 28 квітня 1990 року був пострижений у чернецтво і возведений у сан архимандрита з ім'ям Володимир, а наступного дня висвячений у сан Єпископа з титулом Єпископа Ужгородського і Виноградівського. Виступав за створення незалежної Української Православної Церкви з центром у Києві. Після смерти Патріярха Мстислава був місцеблюстителем Патріяршого престолу в сані Митрополита.

Патріярх раптово помер 14 липня 1995 року. Його похорон, застосовуючи грубу силу, влада перетворила на „кривавий вівторок". 18 липня спроба поховати Патріярха Володимира у Софійському соборі зустріла шалений опір духовенства Української Православної Церкви Московського патріярхату та військ спеціяльного призначення Міністерства внутрішніх справ України.

Коли похоронна процесія вирушила на Софійську площу, вояки загону „Беркут", намагаючись перешкодити похованню, скоїли жорстоке побиття учасників похорону. Цей день дістав назву „кривавий вівторок". „Ніхто не сподівався такої жорстокости від працівників міліції, котрі ногами і кийками били людей похилого віку", – згадує учасник тих подій Василь Червоній. Патріярх Володимир (Романюк) був похований на хіднику, біля брами собору св. Софії у Києві.

Л. Хм.

Першим ректором був Іван Огієнко

90 років тому, 22 жовтня 1918 року, відбулось відкриття Кам'янець-Подільского державного унверситуту, який за цей час витримав усі негаразди більшовицької пори і діє донині.

Головний будинок університету.

Віктор Приходько у статті, присвяченій цій події („Наша культура", Варшава, 1935, ч. 5) назвав місцевих ініціяторів появи цієї вищої школи. Ними були Олімпіяда Пащенко – голова повітового самоврядування, за фахом – вчителька, активна діячка „Просвіти", Олександер Шульмінський – поляк, голова міста, який під будівництво університету виділив 50 десятин власної землі, лікар Кость Солуха, голова „Просвіти".

Університети в Кам'янці-Подільскому і Києві були першими українськими університетами, які діяли і розвивалися під опікою і охороною молодої української держави.

Університет над річкою Смотрич пам'ятний авторові цих рядків тим, що в руїнах його будівлі, зруйнованої війною, ми, учні сільськогосподарського технікуму, проводили навчальні стрільби. А тепер будівля відбудована в усій красі і стала головним корпусом на вулиці Івана Огієнка.

Саме І. Огієнкові навесні 1918 року уряд доручив керувати створенням нового університету і 6 липня він приїхав до міста. А 17 серпня 1917 року гетьман Павло Скоропадський підписав указ про відкриття університету. Від 8 серпня цього року цей навчальний заклад має назву – Кам'янець-Подільський Національний університет ім. І. Огієнка.

Л. Хм.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Доповідь не була статтею

У ч. 41 газети „Свобода" був опублікований надісланий з Наукового Товариства ім. Шевченка матеріял „ООН та інші пріоритети зовнішньої політики України" за моїм підписом. Цей матеріял потребує певних роз'яснень і уточнень.

В основу зазначеного матеріялу покладено мою доповідь, проголошену 6 вересня в НТШ. Саме тому в матеріялі не знайшли відображення важливі зовнішньополітичні акції, які відбувалися після 6 вересня, а саме – участь Президента України Віктора Ющенка в сесії Генеральної Асамблеї ООН, офіційні та робочі візити Президента України до Франції, США, Великобританії та Італії, візита прем'єр-міністра Юлії Тимошенко до Москви та українсько-російські переговори тощо. Крім того, у короткій біографічній довідці серед країн, де я був акредитований як Посол, помилково названо Японію замість Ямайки.

Буду вдячний, якщо зазначену інформацію буде доведено до відома наших шановних читачів. Сподіваюсь на подальшу плідну співпрацю з найстарішою україномовною газетою в світі.

З повагою –**Валерій Кучинський,**
Надзвичайний і Повноважний
Посол України,
ад'юнкт–професор
Колюмбійського університету,
Ню-Йорк

Запитання без відповідей

„Куди їдеш, куди йдеш, що під рясою несеш?", – запитував митник у шахрая в одязі ченця. Провідник Росії Володимир Путін, йдучи війною на Грузію, видно, не сподівався, що хто-небудь докорятиме йому за цей напад. Минуло вже кілька тижнів, і з екранів телебачення зникли вояки і танки, а разом з цим вгамувалися розмови про ці події в засобах масової інформації.

Однак, усім, хто має особистий досвід життя в СРСР, ця справа усе ще не дає спокою, як настирливий комар. Ми бачили в Грузії палаючі будинки, грізні танки, перестрашене і знедолене цивільне населення. Але усе це виглядало як скороминучий епізод, ніби В. Путін і його компанія прийшли до Грузії на прогулянку.

Ми знаємо з власного досвіду, з досвіду наших батьків, що червоні армії приходили в Україну з канонадами, облогами, терором. Був розстріл військовополонених українців під Базаром, антиукраїнське повстання в Києві.

Тепер було б добре під міжнародним наглядом дослідити, що сталося в кожному містечку і селі Грузії, куди вдерлися російські війська. Треба знати кількість вбитих і поранених. Яку медичну опіку ці поранені дістають? Скільки було грузинських військовополонених і що з ними сталося?

Надходить зима. То чи всі в Грузії забезпечені теплим одягом і продовольством? Хто в Росії відповідальний за дотримання Женевської конвенції і постулятів Міжнародного Червоного Хреста стосовно військовополонених, цивільного населення, пам'яток культурно-історичного значення? Хто відповідає за стан народного здоров'я на терені знедоленої країни? Чи є пляни відновлення зруйнованого і спаленого житла? Взагалі, що буде з Грузією в майбутньому?

Згадаймо сербських військових керівників, які недавно відповідали за військові злочини перед Міжнародним трибуналом.

Пасивність міжнародної громади, навіть в інформативному відношенні, заохочує шахрая носити під рясою вогнепальну зброю.

Василь Рождественський,
Вудгевен, Мишиґен

Пам'ятаймо спів Квітки Цісик

Хочу подякувати за розповіді на сторінках газети про одну з найкращих виконавиць українських пісень – Квітку Цісик. Як шкода, що в Україні практично неможливо купити записи її пісень. Справжні шанувальники її таланту переписують їх один в одного. Низький уклін і подяка тим, хто організовує вечори пам'яті К. Цісик.

З приводу повеней та стихійних лих мені пригадалось, що в радянські часи серед керівників-комуністів був популярний вислів: „Після нас – хоч потоп". От і маємо. Ще не всі комуністи зникли з лиця землі, а вже страшні повені по всій планеті.

В радянські часи не дбали про природу, вичавлювали з неї усе, а в часи незалежности і зовсім закидали сміттям землю. От вона і вмивається, змиває з себе бруд.

Надія Гінтон,
Толідо, Огайо

КИЇВ. – 20 жовтня відбувся вперше в Україні вечір пам'яті Квітки Цісик – всесвітньо відомої співачки українського походження. На фото: Народна артистка України Ніна Матвієнко під час виступу на вечорі. Фото: УНІАН

Треба дбати про селян України

Уже минуло 17 років нашого життя у вільній Україні, але досі немає таких керівників держави, щоб селянам покращилося життя. Я родом з Тернопільщини, і в нашому селі проголосувало 96 відс. мешканців за незалежність нашої держави. Я добре запам'ятала, що усі люди йшли голосувати, музика лунала цілий день, усім було весело. Усі люди були згідні працювати на користь нашої Батьківщини. Ми завжди були разом, хоч бідно, але гідно.

Я роджена в 1940 році. У нас хата згоріла під час війни. Були злидні, голод і холод, життя було тяжке. Людей вивозили на Сибір, забирали до колгоспу. У 1946 році я пішла з мамою на ярмарок і побачила, що продають хліб, то з великого жалю сказала: „Мамо, купіть мені хліба!". Ці слова я ніколи не забуду. Ми у жнива з великим страхом збирали колоски пшениці, на жорнах з двох каменів мололи і пекли на кухні коржі. То було дуже смачне.

Але з часом усе йшло у дію: діти шкільного віку пішли до школи, лікарні були безплатні. Правда, люди платили податки, давали позичку державі, м'ясо здавали і малосімейний податок платили, хто не мав трьох дітей, так що життя було нелегке. Та головне, що люди були у селах, селяни обробляли землю, сіяли пшеницю і жито, цукровий буряк, ячмінь, гречку, кукурудзу, овес, бараболю, буряк. Селяни майже усі тримали одну або дві корови, свині і кури, качки для свого харчування.

Тепер є вільна Україна, і люди, які закінчили вищі студії, повинні б працювати на користь нашої України, але вони порозїжджалися по світі на заробітки, щоб утримати сім'ю. Для дітей школи стали платні, вищі навчальні заклади і лікарні також. Селяни не мають заробітків, щоб прожити. Хто мав який гріш у банку, усе пропало.

Коли почали діяти колгоспи, то як хто узяв з своєї власної землі відро бараболі, то давали 10 років тюрми, а тепер люди мають мільйони долярів у міжнародних банках і ніхто не питає, звідки та сума узялася. Треба за ті мільйони дати людям техніку для того, щоб вони обробляли землю у селах, щоб мали якісь заробітки, щоб не скиталися по світі і трагічно не гинули у чужих державах. Я теж тепер на заробітках в Америці.

Анна Антонів,
Юніон, Ню-Джерзі

Що написане пером...

Російські урядовці намагаються довести світові, що Голодомор 1932-1933 років був якщо не по всій території СРСР, то в багатьох його місцях, а не тільки в Україні та на Кубані.

Марні спроби. Є незаперечний документ, в якому точно вказано, де зерно було виметено так, що навіть сіяти не було чим весною 1933 року. І це – Україна і Кубань, де компактно проживали і зараз проживають українці. Їх, і тільки їх морили голодом.

Ось його текст:

„Постанова Ради народних комісарів СРСР та Центрального комітету Всесоюзної комуністичної партії (більшовиків) „Про насіннєву допомогу колгоспам і радгоспам України і Північного Кавказу".

Через те, що несприятливі умови влітку 1932 року в ряді районів України і Північного Кавказу призвели до втрати частини врожаю, через що колгоспи і радгоспи степової смуги України та деяких районів Північного Кавказу (Кубань) не змогли забезпечити себе цілком насінням для весняної сівби, РНК СРСР і ЦК ВКП (б) ухвалюють:

1. Відпустити з державних запасів зерно колгоспам і радгоспам України і Північного Кавказу для насіннєвої позики в такій кількості: по Україні 20,300 тис. пудів, в тому числі колгоспам 18,600 тис. пудів; по Північному Кавказу – 15,300 тис. пудів.

2. Відпустити насінну позику такими культурами Україні (тис. пудів) – пшениці 5,250, вівса – 6,000, ячменю – 7, 625, кукурудзи – 500, бобових – 700, круп'яних – 35, віки – 190; Кубані – пшениці 9,300, вівса – 2,000, ячменю – 3,000, кукурудзи – 700.

3. Насіннєву позику відпустити безпроцентною з обов'язковим поворотом натурою восени 1933 року, причому адміністративні і транспортні видатки держави нарахувати при поверненні насіннєвого боргу розміром 10 пудів на кожні 100 пудів даної насіннєвої позики.

4. Зобов'язати радянські і партійні організації України і Північного Кавказу забезпечити правильний розподіл державної позики по районах, колгоспах і радгоспах.

5. Зобов'язати радянські і партійні організації України і Північного Кавказу мобілізувати усі насінні ресурси в колгоспах і радгоспах, щоб забезпечити цілком насінням наступну весняну засівну кампанію.

Голова Раднаркому Союзу РСР **В'ячеслав Молотов (Скрябін),** секретар Центрального Комітету ВКП (б) **Йосиф Сталін.** 25 лютого 1933 року".

Опубліковано постанову у виданні „Вісті ВУЦВК", 26 лютого 1933 року.

Зверніть увагу на те, що заяву підписав В. Молотов, бо він відповідав за стан справ в усьому господарстві СРСР. За стан же справ у сільському господарстві, промисловості та на транспорті відповідав Лазар Каґанович, який, як і Й. Сталін, теж був секретарем ЦК ВКП (б).

Чому під постановою немає підпису Л. Каґановича? Адже вони з В. Молотовим були рушійною силою викачування зерна в Україні і на Кубані, тобто прямими творцями Голодомору? Й. Сталін же був відповідальним за політику, освіту та культуру. Тут є над чим подумати дослідникам Голодоморугеноциду.

Роман Кукуруза,
Сакраменто, Каліфорнія

ПАМ’ЯТАЙМО ПРО ГОЛОДОМОР 1932-1933 РОКІВ В УКРАЇНІ

Як у США було створено Конґресову комісію щодо Голоду в Україні

21 серпня в Києві відбулась презентація 4-ох томів матеріялів конґресово-президентської комісії США „Великий голод в Україні 1932-1933 років“, виданих української мовою. На додаток до цього видання вийшла книжка про історію створення Комісії щодо Голоду в Україні, передмову до якої вміщуємо.

Д-р Наталія Шульга

Відзначення 75-их роковин трагедії Голодомору в Україні проходять на хвилі небувалого інтересу до історії України і значних політичних баталій всередині суспільства. Зазвичай національні трагедії об’єднують людей, стають часткою історичної свідомости і цивілізаційним надбанням цих народів. Але в Україні усвідомлення власної історії має свою специфіку і свою внутрішню логіку. Своєрідним парадоксом є той факт, що, незважаючи на величезну увагу про-президентських сил до теми Голодомору, на державному рівні в Україні зроблено досить мало для повноцінного інформування сучасного суспільства про історичну правду і реальний маштаб гуманітарної катастрофи, що спіткала народ України у 1930-ті роки.

Більшість інформаційно вагомих проєктів, публікацій та подій творяться зусиллями невеликих недержавних організацій, міжнародних фондів, приватних підприємців та окремих осіб. А деякі маштабні проєкти створені інтелектом і коштом інших держав і нарешті стають доступними і в Україні.

От і ця публікація покликана надати інформацію про піввікові зусилля громадян іншої країни для визнання Голодомору 1932-1933 років в Україні на найвищому державному рівні в найвпливовішій країні світу – США.

На 2008 рік припадає декілька знаменних дат, які не відомі широкому загалу громадян України. На 27 вересня 2008 року припадає 25-та річниця знаменної для України історичної події — внесення законопроєкту H.R. (House Resolution) 3993 у Палаті Представників Конгресу США. Цей законопроєкт, який вніс конґресмен Джеймс Флоріо (демократ з Ню-Джерзі), пропонував закон, на базі якого при американському Конґресі повинна бути створена комісія для дослідження Великого Голоду в Україні – Голодомору 1932-1933 років. Дж. Флоріо вніс законопроєкт вдруге 17 листопада 1983 року, бо до підтримки цього законопроєкту долучились ще 59 додаткових конґресменів. Законопроєкт дістав новий номер H. R. 4459. Неймовірними зусиллями української громади та через шляхетну підтримку окремих американських політиків законопроєкт став законом у 1984 році, і Комісія щодо Голоду в Україні стала леґітимною і почала працювати.

19 квітня 1988 року звіт про дослідження Голоду 1932-1933 років в Україні був затверджений на останньому засіданні Комісії та переданий для Конгресу США 22 квітня 1988 року. Рівно 20 років тому Конгрес США, Україна і весь світ отримали перший офіційний державний документ, присвячений аналізі трагедії Голодомору в Україні, документ, який започаткував переосмислення новітньої історії не тільки України, а всієї Европи.

Тисячі представників української діяспори США та їх американські приятелі об’єднались задля підтримки ідеї створення Комісії Конгресу, яка б дослідила природу Великого Голоду 1932-1933 років в Україні, яка у той час була частиною СРСР. Але були і яскраві особистості, професіоналізм, сила духу і віра яких забезпечили перелам у півстолітній кампанії замовчування трагедії українського народу.

Життя і посвята двох американців різних за походженням, але подібних у прагненні донести правду про Голодомор до людства у самому широкому, цивілізаційному розумінні цього поняття, покладені на жертовний алтар Історії. Ігор Ольшанівський – американський захисник прав людини в Україні і нескорений Прометей створення Комісії щодо Голоду в Україні при Конґресі США. Джеймс Мейс – дослідник і професійний історик, який очолив дослідження Голодомору в Комісії Конґресу США і довів цю роботу до публікації трьох томів свідчень очевидців Голодомору та Звіту Комісії, в якому вперше були зроблені висновки про природу штучного Голодомору 1932-1933 років в Україні, як спланованого геноциду проти українського селянства.

Ці дві постаті, як частки одного цілого, створили прецедент у світовій практиці. Ціною свого часу, приватних родинних інтересів, професійної кар’єри і, накінець, власної долі і життя вони залишили нам свій доробок – висновки досліджень Комісії Конґресу США щодо голоду в Україні 1932-1933 років, базовані на свідченнях тих, кому вдалося пережити смертельний голод, – перше офіційне визнання правди про страшну трагедію українського народу – Голодомор-геноцид 1932-1933 років.

Події, що розгорталися навколо цієї унікальної історичної Комісії в українській діяспорі, політичних колах США і в самій Україні, заслуговують на те, щоб бути ретельно вивченими і залишеними в пам’яті поколінь не тільки українців, але і ширшої гуманістичної людської спільноти. А перемога правди і людської гідности над скептицизмом і сумнівною політичною доцільністю повинна служити прикладом для наслідування.

У цьому додатку до першого українського видання чотирьох томів перекладу матеріялів Звіту Комісії щого Голоду в Україні при Конгресі США читач ознайомиться зі спогадами Божени Ольшанівської – президента неурядової організації з США „Американці в обороні людських прав в Україні“ – про непросту і драматичну історію створення комісії і тих особистостей, що спричинились до її успіху.

За її словами, „...створення Конґресом США Комісії з вивчення наслідків Голодомору – це історія про неперсічну людську витривалість, відданість та посвяту тих, хто став на шлях пошуку історичної справедливости для мільйонів українських жертв Голодомору, що загинули найстрашнішою смертю. Для тих, хто став очевидцем і пережив Голодомор, який назавжди залишив рубці на житті цих людей. І для України – країни, що, на думку багатьох істориків, ще й досі не оговталась від пост-геноцидального шоку Голодомору“.

Англійський варіянт передрукований за дозволом редакції часопису „The Ukrainian Weekly“ (оригінальна стаття вийшла у числах 43-45 у 1993 році).

Український переклад [вміщений внизу] адаптований мною і узгоджений з Б. Ольшанівською спеціяльно для цього видання у 75-ту річницю відзначення трагедії Голодомору в Україні і світі.

Комісія американського Конґресу з досліджень Великого Голоду в Україні

Божена Ольшанівська

50-річчя Великого голоду в Україні і перелам 1983-1984 років

27 вересня 1983 року тодішній конґресмен Джеймс Флоріо, демократ з Ню-Джерзі, вніс законопроєкт H.R. 3993, який передбачав створення Комісії щодо Голоду в Україні. Сама думка про Комісію Голоду і її історичне значення постала у 50-ліття Великого голоду в Україні.

У 1983 році у США було створено „Крайовий Комітет для вшанування жертв геноциду в Україні у 1932-1933 роках“, який спланував і розробив ряд програм. В комітет увійшли понад 120 членів і представників від Церков і від різних церковних і світських організацій. Головою було вибрано д-ра Петра Стерча, скарбником – Уляну Дячук. Відбулося багато нарад і засідань, на яких головною темою було – як найкраще відзначити ці трагічні роковини України. Остаточно було вирішено, щоб у жовтні 1983 року у Вашинґтоні організувати пропам’ятну демонстрацію.

Генеза ідеї Комісії Голоду

Троє енергійних молодих членів духовенства Церков – Української Католицької, Української Православної і Лютеранської мали інші думки. Чому б, додатково до демонстрації, не зробити чогось з більш глибоким значенням?

Цю ідею обговорено з Ігорем Ольшанівським, тодішнім головою організації „Американці в обороні людських прав в Україні“ – АГРУ (за початковими літерами англійською мовою – „Americans for Human Rights in Ukraine“), і він погодився з нею.

Так народилася ідея Конґресової комісії для основного дослідження геноцидного голоду в Україні в 1930-их роках.

Але це залишилося лише думкою-ідеєю, як і багато інших блискучих ідей у нашій громаді. На жаль, молоді духовники не втілили думку в діло, бо не дістали підтримки від своїх Церков.

Довелося І. Ольшанівському самому взятися за її реалізацію. Він представив пропозицію Комісії Голоду організації АГРУ, і управа одноголосно погодилася опрацювати і довести справу до створення такої Конґресової комісії.

На жаль, не вся українська діяспора була ентузіястичною щодо Комісії Голоду. Ідею законопроєкту розкритикували „добре поінформовані“ особи, які остерігали, що такий законопроєкт не буде схвалено.

Великою перешкодою, як зауважили критики, було те, що пропоновано виділення 4.5 млн. дол. з американської скарбниці на покриття коштів Комісії Голоду, що було всупереч бюджету Конґресу в 1983 році, в якому Конґрес Америки старався зменшити свої витрати. Серед інших причин, які критики розповсюджували між громадою, були: „незмістовний“ текст законопроєкту, погане наставлення американського Уряду до українських справ, нереальність такого великого досягнення, і тому подібне.

Американці в обороні людських прав в Україні

АГРУ постала у 1980 році на основі ad hoc (спеціяльного) Комітету Оборони Валентина Мороза, радянського політв’язня, якого було виміняно за совєтських шпигунів.

Після його приїзду до США, а також і після створення Української Гельсінкської Групи у 1976 році (яка була негайно розгромлена брежнєвським режимом), з’явилася потреба сильної, ділової організації з широким завданням оборони людських прав і політв’язнів.

У порівнянні з іншими українськими організаціями у діяспорі, вагомість АГРУ була у тому, що це була американська, а не еміґрантська організація. Її загальні гуманітарні завдання спиралися на Універсальну Декларацію Прав Людини ООН.

(Продовження – в наступних числах „Свободи“)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Вшанували пам'ять професорів

КЕРГОНКСОН, Ню-Йорк. – У 90-ліття Листопадового зриву 1 листопада 1918 року колишні учні байройтських гімназій, які зустрілися на Союзівці, вшанували пам'ять своїх колишніх професорів, котрі були в рядах Українських Січових Стрільців (УСС), Української Галицької Армії (УГА), які брали участь у зриві.

Між ними були д-р Кость Кісілевський, директор гімназії, який воював у рядах УГА, брав участь у Листопадовім зриві та був у „Чотирикутнику смерти".

Микола Угрин-Безгрішний, професор української мови і літератури, поет, учасник Листопадового зриву, служив у сотні Дмитра Вітовського та здобув Хрест ордену Симона Петлюри.

Д-р Лука Луців, професор історії, Січовий Стрілець, вістун у сотні Д. Вітовського, літературознавець, критик, знавець Визвольних змагань, написав книжку „Слідами стрілецької слави", передрук якої був у календарі Українського Народного Союзу за 1965 рік.

Іван Вербяний, січовий стрілець, учив біології й англійської мови. Василь Ратич був старшиною в УСС і УГА.

Анна Дмитерко-Ратич була пластовою виховницею, належала до славної жіночої трійки разом з Оленою Степанів і Софією Галечко. Всі три вони були хорунжими.

Теодор-Олег Калитовський учив фізики, був добровольцем в УСС. Д-р Іван Лазор учив історії, був старшиною в УГА.

Микола Остап'як учив географії, ще студентом записався до УГА.

Володимир Феданків був управителем Народної школи, вчив математики, був четарем в УГА.

Байройтські гімназисти схилили голови перед їхніми героїчними вчинками.

Добровольцями в Українському Січовому Стрілецтві були студенти університетів, старші гімназійні учні та свідома селянська молодь.

Д-р Л. Луців пише: „Галичина була тим захисним кутком, тим „Піємонтом України", де збереглась українська національність і розвивалась українська культура. Коли прийшов час будувати Українську державу, галичани віддали Україні не тільки свої сили, національну свідомість, але і своє життя. Січові Стрільці, їхня роля в українському відродженні неоцінима і перед іменами їх будуть схиляти голови всі українці".

Бої на Маківці, на Лисоні, численні інші битви увінчалися проголошенням Самостійної України в Галичині 1 листопада 1918 року, коли гордо замаяв синьо-жовтий прапор на міській ратуші.

Д-р Степан Ріпецький, знавець та історик Визвольних змагань, пише, що 1 листопада 1918 року у Львові – це духовне і збройне діло українського стрілецтва". Після Визвольних змагань частина Січових Стрільців продовжувала виховну працю і стала учителями та професорами середніх шкіл. Багато з них вступило на Львівську теологію та змінило зброю на хрест, щоб служити рідній Церкві та народові.

У 1944-1946 роках священики, котрі перейшли на московське православ'я, опинились на засланнях, на каторзі, а ті, що еміґрували, стали душпастирями скитальців у переселенчих таборах Австрії і Німеччині. Приїхавши до США, Канади, інших країн, вони організували Школи українознавства, молодіжні організації, продовжили на чужині виховання молоді в національному дусі.

Січові Стрільці та Визвольні змагання простелили дорогу до майбутніх українських визвольних формацій – таких, як Українська Повстанська Армія, Перша дивізія „Галичина", бо мета у них була одна: вільна незалежна, соборна Українська держава.

Ольга Леськів-Городецька

В Польщі...

(Закінчення зі стор. 1)

тодішньої президента міста Божени Ронович, греко-католицька парафія одержала від міста будинок колишньої винарні, щоб пристосувати його на церкву. Завдяки стараням о. митрата Юліяна Гойняка і праці майже всіх парафіян, мрії і надії здійснилися. Під керуванням Івана Головяка парафіяни працювали тут тисячі годин. Найбільше праці вклали Ярослав Адам, Іван Карлик, Петро Чухта, Фелікс Булат і св. п. Василь Прибитень.

Митрополит Перемисько-Варшавської Архиєпархії Іван Мартиняк і ординарій Вроцлавсько-Ґданської єпархії Володимир Ющак в співслужінні більше 20 священиків, в присутності кількох римо-католицьких священиків та пароха православної церкви у Зеленій Ґурі о. Андрія Дудри і священика євангельської спільноти освятили Храм під Покровом Пресвятої Богородиці в Зеленій Ґурі.

Храм заповнили люди. Не всім вистачило місця у святині, бо разом молилися гості з околишніх парафіяльних спільнот. Участь в Службі Божій брала Б. Ронович зі своїм чоловіком.

Об'єднання Українців у Польщі представляла Стефанія Яворницька, а Україну – Почесний консул Генрик Колодій з Щеціну з дружиною. Красу Служби Божої збагачував хор з Перемишля під орудою Ярослава Вуйціка. Слова подяки за присутність і спільні молитви висловив о. митрат Ю. Гойняк. У своїх доповідях про гірке минуле Церкви і народу сказали Владики Іван і Володимир.

Після Літургії присутніх було запрошено на почастунок, який приготували парафіянки з Сестрицтва св. Ольги при зеленоґурській парафії.

З приводу свята я написав вірш:

Є святиня! Є святиня!
Це людей наших княгиня.
Раді лемко і лемкиня,
Що в них є своя святиня.
Хоч далеко від гір рідних
Довелося нині жити
Все таки ми вже не бідні,
бо вже маєм де молитись.

Українська громада на освяченні церкви в Зеленій Ґурі.

Свято в Савт-Бавнд-Бруку

САВТ-БАВНД-БРУК,Ню-Джерзі. – 24 серпня в Українському культурному центрі відбулося урочисте відзначення 17-ої річниці Незалежности України. Організував та провів урочистості Український культурно-освітній комітет Центрального Ню-Джерзі при церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозваного в складі Світлани Карпій, Володимира Григоренка, Михайла Шульги, Василя Краснобрижого, Алли Куцевич, Мирослави Штурмай, Віталія Курінного і Дмитра Бабенюка.

Програма надзвичайно насиченого концерту розпочалася з того, що всі присутні заспівали гимни України та США, після чого танцювальний ансамбль „Барвінок" виконав ориґінальне „Привітання" у вигляді танцю, а настоятель Церкви-пам'ятника св. Андрія Первозваного о. прот. Юрій Сівко прочитав молитву.

Завдяки талантові А. Куцевич, який дозволив їй не тільки проявити себе чудовою бандуристкою і співачкою, а й режисером-постановником, присутні змогли насолодитися виступами багатьох чудових виконавців. На сцені звучали твори у виконанні камерного хору „Аколада", виступили визнаний майстер сцени, Заслужений артист України Ростислав Василенко та дует Ганни та Миколи Луцаків.

Відкриттям молодих талантів завершилися виступи Рачел Бенін і Богдана Табака, які захопили присутніх виконанням бальних танців, а також дуету „Чисте джерело" в складі сестричок Наталі та Надії Павлишиних.

Порадували співом Людмила та Ануся Грабовські, Наталя Лівша, Настя Каспрук, Антоніна Обливанська, С. Карпій та вокально-інструментальний ансамбль „Четверта хвиля". Завершила свято молитва о. Романа Пітули – настоятеля парафії св. Михаїла Архангела в Менвілі та Непорочної Діви Марії в Ню-Бранзвику, а всі виконавці заспівали „Молитву за Україну".

В заключному слові В. Григоренко подякував присутнім за участь у святі.

Віталій Курінний

9 листопада: благодійний полуденок

НЮ-МИЛФОРД, Ню-Джерзі. – В неділю, 9 листопада, відбудеться традиційний полуденок-бенефіс з метою збірки фондів для сиротинців України. Його організовує американка Меріен Олсен, яка, поїхавши в Україну і побачивши жалюгідні обставини сиротинців і дитячих будинків, вирішила допомогти їм і полегшити долю малюків.

Кожного року в листопаді М. Олсен улаштовує програму, яку присвячує сиротам в Україні. Назва програми – „Нова надія для дітей".

М. Олсен запрошує прийти на полуденок, почути гарний спів сестер Наталі і Надійки Павлишиних, послухати доповідь Представника України в ООН, Посла Юрія Сергеєва.

Частування приготують „Лицарі Колюмба" у їхній залі. Адреса: 199 River Rd., New Milford, NJ. Початок о 9-ій год.

Запрошуємо у привітній атмосфері провести час з рідними та друзями.

Всі гроші, зібрані при вступі і льотерії, будуть використані на допомогу сиротам і покинутим дітям в Україні.

За дальшими інформаціями просимо дзвонити до М. Олсен на тел.: (201) 262-7544.

Божена Ольшанівська

Під час благодійного полуденку в листопаді 2007 року (зліва): Божена Ольшанівська – голова організації „Американці в обороні людських прав в Україні", Меріен Олсен, Посол Юрій Сергеєв.

ООЧСУ втілює свої статутові принципи

Нотатки делеґата XXVIII з'їзду

Петро Твардовський

ВИПАНІ, Ню-Джерзі. – На теренах США серед українських державницьких організацій провідне місце займає Організація Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ), створена 1946 року. Об'єднавши етнічних українців на просторах Америки, ООЧСУ впродовж своєї понад 60-річної діяльности послідовно обороняє та втілює у життя свої статутові принципи: свободу слова, свободу совісти, свободу від страху і свободу від злиднів. Кожних три роки збираються делеґати від первинних відділів ООЧСУ, а їх тепер є 30, із членством приблизно 400 осіб, на всеамериканський з'їзд. Такий з'їзд відбувся 4-5 жовтня („Свобода", ч. 42).

В суботу, 4 жовтня, відбулося урочисте відкриття пленарної сесії крайових з'їздів ООЧСУ і Об'єднання жінок ОЧСУ з участю понад 60 делеґатів, на якій з вітальними промовами виступили голова ООЧСУ Михайло Козюпа і голова ОЖ ОЧСУ Люба Сілецька.

М. Козюпа накреслив завдання, які треба й надалі виконувати згідно вимог статуту ООЧСУ: виховувати американських українців добрими громадянами США; закріплювати досягнення, щоб втримати батьківську віру і українські традиції; розвивати в американських українців почуття національної свідомости; інформувати американських громадян про Україну; співпрацювати з іншими організаціями і установами, які мають подібні цілі й завдання.

З доповіддю на сесії виступив голова Ліґи Українців Канади і головний редактор газети „Гомін України" д-р Олег Романишин. Доповідач сказав, що перед організаціями завжди стояло два основних програмових завдання: державне будівництво України і розвиток української діяспори шляхом єднання українства в Україні з українством у світі. Наразі залишається незмінною геополітична константа – російський імперіялізм, який завжди вагомо торкався програмових положень обох організацій. Лише сильна українська діяспора у світі може утверджувати своє українство на чужині та максимально сприяти державному будівництву України.

Після пленарної частини делеґати продовжували працю на окремих сесіях ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ. Із звітами виступили також заступники голови Іван Буртик, Степан Качурак, генеральний секретар Осип Рожко, голова Контрольної комісії Григорій Добуш і голова Товариського суду Богдан Гаргай. Були проведені круглі столи ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ, на яких обговорювались такі питання: „Нові завдання ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ в громадському і політичному житті" та „Членство і співпраця між ООЧСУ

(Закінчення на стор. 11)

ООЧСУ втілює...

(Закінчення зі стор. 10)

і ОЖ ОЧСУ на тлі громадської і політичної діяльности обох організацій".

Увечорі того ж дня відбувся святковий бенкет. У бенкетній залі була розгорнута виставка з експонатами, присвяченими 75-літтю Голодомору в Україні, яку приготував Степан Остафійчук з Канади.

Наступного дня, в неділю, було заслухано звіту Статутової комісії, з яким виступив Андрій Шуль, Верифікаційної комісії, обрано новий склад Головної управи ООЧСУ.

Головою ООЧСУ обрано М. Козюпу, головою ОЖ ОЧС – Христю Верещак. Вони виступили з заключними промовами. Закриття з'їздів закінчено співом пісні „Боже Великий, Творче Всесильний".

З'їзди закликали українську молодь, професіоналістів і науковців в США продовжувати міжнародні акції, політичні дискусії та інші дії на користь української громади в діяспорі та Україні.

З'їзди звернулися до Президента, Верховної Ради і уряду України з закликом визнати, нарешті, воїнів ОУН і УПА воюючою стороною у Другій світовій війні, які боролися за визволення України від ворожих окупацій та сприяли відновленню Української Соборної Самостійної Держави.

Наближаючись до відзначення 100-річчя від дня народження провідника ОУН св. п. Степана Бандери, делеґати з'їзду звернулися до Президента України з проханням присвоїти йому посмертно звання Героя України.

Українці святкували разом з містом його 200-річчя

Українці на святкуванні 200-річчя міста Юніон, Ню-Джерзі.

ЮНІОН, Ню-Джерзі. – Зранку 12 жовтня приємно гріло осіннє сонечко, і жовтнева неділя нагадувала чарівний літній день. Погода була прихильною для святкування 200-річчя міста. У бічних вуличках збираються гурти різних людей. Було приємно дивитися на їхнє національне вбрання. Усі вишикувалися до паради, яка йшла до міської ратуші. Майоріли прапори різних кольорів. Спостерігачі вітали параду маленькими американськими прапорцями. Серед цієї різнобарвної маси було помітно жовто-блакитний великий прапор, який майорів поруч з американським.

Це була колона українців, які прийшли на параду, щоб показати свою традиційну надзвичайну вишивку, шаровари, віночки. Маленьких діточок у вишиванках і старших вусатих козацького роду вуйків глядачі зустрічали вигуками захоплення.

Українців добре знають в місті. Вони завжди активні. Осердя української колони – відділ Спілки Української молоді в Ірвінгтоні, Ню-Джерзі. Це вони, підійшовши до трибуни міської ради, вітали всіх хлібом-сіллю. Чудова українська традиція, яка зігріла серця присутніх і вималювала усмішки на обличчях.

Ірина Агне

Українська Євангельська церква

закликає:

Вивчайте Біблію, живіть за Словом Божим!

На пожертви нашої громади щотижня на цьому місці ми стисло розповідаємо про кожну з 66 книг Біблії

117. Книга псалмів: сакральна істота псалмів

Книгу псалмів читати нелегко, тому що конкретність їх дуже орієнтальна, східня. Усе ж з найдавніших часів в християнській Церкві молитва псалмами посідала друге місце після молитви „Отечнаш". У псалмах Бога наділено людськими почуттями. Він гнівається, ревнує, до Бога звертаються звичними побутовими виразами: обернись до мене, зверни свої очі, прихили вухо, не барись, не гайся. Переспіви псалмів українською мовою творили Тарас Шевченко, Леся Українка, інші великі автори. „Подражаніє 11 псалму" у Т. Шевченка починається рядком: „Мій Боже милий, як то стало святих людей на світі мало. Один на одного кують кайдани в серці".

Запрошуємо Вас до Української Євангельської церкви в місті Юніоні, Н. Дж. У нашій церкві проводяться Божі Служби: щонеділі – о 10:30 ранку, а також щосереди –о 7-ій годині вечора. Кожної неділі, о 9:30, діють школи з вивчення Біблії – для дорослих і дітей. Щосереди, о 5-ій вечора, проводиться роздавання харчів для потребуючих.

Наша адреса: 2208 Stanley Terrace, Union, NJ 07083. На цю адресу можна надсилати запитання з приводу прочитаних переказів Біблії. Телефон: (908) 686-8171. Електронна пошта: ueag@verizon.net

Пастор **Володимир Цебуля**
Тел.: (908) 591-0800

UKRAINIAN-AMERICANS FOR OBAMA-BIDEN '08

NATIONWIDE COMMITTEE
TO ELECT THE PRESIDENT and VICE-PRESIDENT

National Committee Officers
Julian E. Kulas, Chairman
Andrew Fedynsky, Vice Chair
Melanne Verveer, Vice Chair
Ihor Gawdiak
Ulana Mazurkevich

State Leadership Committees

Arizona:
Lida Kwasny

Arkansas:
Andrijka Kwasny

California:
Peter Borisow
Charmian Carl
Bohdan Futala
Marika Kuzma
Iryna Kwasny
Peter Maziak
Paul Micevych
Roman Solchanyk

Colorado:
Bohdan Besaha
Ulana Bihun
Danylo Tkach
Justin Van Bleet

Connecticut:
Maria Kukil Brandrif
Anneliesse Juergensen
Daria Kuzma-Juergensen
Peter Juergensen
Stephan Juergensen
Moki Kokoris
Alex Kuzma
Irene Kytasty Kuzma
Roksolana Luchkan

Delaware:
Mark Murowany
George Pazuniak

District of Columbia:
Martha Bohachevsky-Chomiak
R.L. Chomiak
Marina Lomacky
Oles Lomacky

Florida:
Daria Bilous

Illinois:
Marta Farion
Larissa Hotra
Roman Kashuba
Julian E. Kulas
Myron Kulas
Anya Maziak
George Panczyszyn
George Procyk
Andrew Ripecky
Ruta Ripecky
Irene Stasula
Ihor Wyslotsky
Phyllis Muryn-Zaparaniuk

Indiana:
Michael Fedynsky

Maryland:
Andrew Bihun
Deanne Bihun
Lesia Bihun
Andrij Chornodolsky
Ihor Gawdiak
Natalie Gawdiak
Raissa Howera
Leda Huta
Larysa Kurylas
Valentin Zabijaka
Tanya Zahalak

Massachusetts:
Lida Bihun
Maria Vytvytska-Dienhart
Douglas Forbes
Bohdan Kukil
Karen V. Kukil
Ksenia Olsen
Maya Ripecky
Mary Wasylyk
Stephan Vitvitsky
Tania Vitvitsky

Michigan:
Yuriy Fedorak
Roman Maziak
Stephanie Procyk

New Hampshire:
Taras Ferencevych

New Jersey:
Inya Chehade
Adrian Gawdiak
Oka Hrycak
Olya Hryhorash
Irene Jarosewich
Damian Kolodiy
Stephan Kolodiy
Oleh Kolodiy
Olenka Makarushka-Kolodiy
Kristina Lew
Maria Proskurenko
Corey Rakowsky
Tanya Rakowsky
Eugene Serba
Petro R. Stawnychy
Stephan Welhasch

New Mexico:
Catherine Terlecki Goldbert

New York:
Daren Chapin
Theodora Chomiak
Yarko Dobriansky
Hanya Krill Pyziur
Andriy Lastowecky
Maya Lew
Olesia Lew
Alexander J. Motyl
Max Pyziur
Nadia Shmigel
Taisa Skulsky
Helen Steciak
Andrea Wengerchuk
Andrij Witiuk
Deanna Yurchuk

North Carolina:
Tatiana Mudri
Roxolana Kashuba

Ohio:
Al Baldwin
Peter Basalyk
MaryAnn Bushak
Ihor Diaczun
Andrew Fedynsky
Christine Fedynsky
George Jaskiw
George Kalbouss
Lidia Karmazyn
Mary Kmiotek
Luba Mudri
Marta Mudri
George Polansky
Elaine Woloshyn

Oregon:
Alexandra Hrycak
Natalie Maciukenas
Askold Hrycak Mandell
David Mandell

Pennsylvania:
Marta Fedoriw
Chrystyna Terlecky Janak
Sophia Koropeckyj
Larysa Kwasny
Ulana Mazurkevich
Mary Mycio
Bohdan Pazuniak
Katrya Petyk
Roman Petyk
Nadia N. Sawicki
Marko Tarnawsky
Marta Tarnawsky
Marianna Wakulowska
Wiktoria Wakulowska
Edward Zetick

Virginia:
Walter Iwaskiw
Katerina Sloniewsky Ntep
Tania Terleckyj
Nestor Terleckyj

IT'S TIME FOR CHANGE!

Barack Obama
for President

Joe Biden
for Vice President

Barack Obama and Joe Biden

- have a plan to revitalize our economy, provide for education, maintain Social Security, offer affordable health care, and recover job growth;
- are committed to Ukraine's independence, territorial integrity, and NATO Membership;
- will keep Russian hegemony in check, Eastern European countries free, and the United States secure;
- will repair relations with our allies, and will reclaim America's international leadership position.

UKRAINIAN AMERICANS FOR OBAMA
WWW.BARACKOBAMA.COM

We, your friends, neighbors, and family, will vote for Barack Obama for President on November 4, 2008.

VOTE WITH US !

Paid for by Ukrainian Americans for Obama-Biden '08
www.ukrainiansforobama.com

У Науковому Товаристві ім. Шевченка Америки

Доповідь про фашистські ознаки сучасної Росії

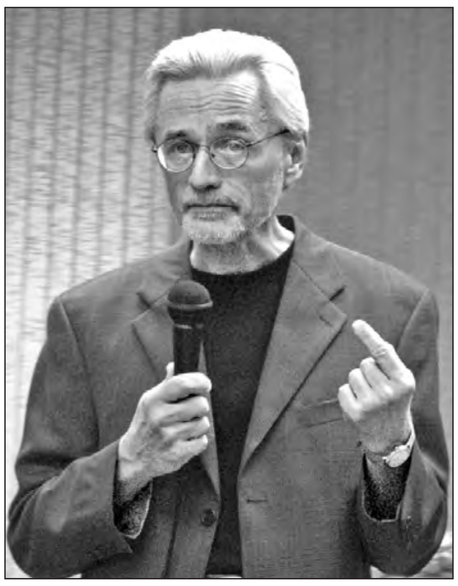
НЮ-ЙОРК. – 13 вересня в Науковому Товаристві ім. Шевченка відбулася доповідь професора Ратґерського університету д-ра Олександра Мотиля на тему „Фашистська Росія: що далі?".

Перед початком лекції ведучий Василь Махно нагадав як про політологічний, так і письменницький та малярський напрями діяльности доповідача. Відтак на кіноекрані демонструвався один з багатьох поширених в Інтернеті відеосюжетів про Володимира Путіна, в якому російський провідник, граючи м'язами, постає у вигляді „лицаря без страху й догани", такого собі „супермена".

Переглянуті кадри дають змогу проілюструвати головні тези подальшого викладу, – зазначив д-р О. Мотиль і тут таки застерігся, що уживане ним означення „фашистський" та подібні однокореневі слова застосовуються лише як невтральні соціологічні терміни. У даному випадку вони не несуть образливого змісту per se, тим паче не мають на меті якогось паплюження.

На розвиток цієї думки доповідач запропонував наочну та переконливу клясифікацію відомих у світовій історії політичних устроїв: демократії, авторитаризму, тоталітаризму, фашизму, пояснив їхні головні системні ознаки та відмінності. Щодо посткомуністичної Росії, д-р О. Мотиль спочатку коротко зупинився на подіях недавньої історії, з'ясував причини невдач у намаганнях кремлівських керівників перетворити московський режим на політичну систему, хоча б трохи подібну на демократичний устрій західньоевропейських країн.

Далі доповідач назвав головні ознаки, що дають підстави характеризувати сучасний політичний лад Росії як фашистський. Країна не має незалежної законодавчої та судової влади, інститут виборів зведено до формального ритуалу. Громадянське суспільство деформоване і практично повністю контрольоване. Цю контролю забезпечено переважанням у можновладних колах багатолітніх вислужників силових відомств та спецслужб, передусім колишніх каґебістів.

Д-р Олександер Мотиль

Переписується російська історія, населенню накидаються псевдопатріотичні облуди. Усю медійну потугу кинуто на уславлення В. Путіна як енерґійного, мужнього національного зверхника. Він не від того, аби вряди-годи, неначе фільмова зірка, публічно демонструвати добру фізичну форму. І ніде правди діти, переважна більшість населення і справді щиро закохана в свого повновласника. Особливо це стосується багатьох організацій фанатичної молоді. Отак і виходить, що для леґітимности провідника достатньо всезагальної евфористичної підтримки. У внутрішньому житті ширяться прояви гіпершовінізму, ксенофобії.

Натомість зовнішня політика характеризується не тільки енергетичним шантажем економічних партнерів, але й, як показали останні події на Кавказі, ведмежим норовом „приневолення до миру", готовністю до прямого збройного нападу на сусідів у „зоні російських особливих інтересів". З метою вмотивування останнього Москва посилається на своє буцімто право захисту закордонних „співвітчизників". Такі забаганки виразно перегукуються з сумнозвісним розчленуванням довоєнної Чехословаччини під благеньким плащиком захисту судетських німців. Доброю новиною, однак, є те, що на довшу перспективу ця голобельна настанова не може принести Кремлеві успіху.

За образним висловом д-ра О. Мотиля, „Путін говорить голосно, проте має замалий патик". Москва не здатна на реімперіялізацію. У Росії недостатньо сил на те, щоб на міжнародній арені грати ролю наддержави, самих тільки енерґетичних ресурсів для цього замало. Попри наявність ядерного арсеналу, озброєння Кремля не відповідає сучасним вимогам.

Проте сказане не означає що Україні як найближчому сусідові Росії нічого не загрожує, – зазначив у заключній частині доповіді д-р О. Мотиль. Навпаки, саме Крим і Севастополь можуть стати наступним полігоном для опрацювання новітніх технологій територіяльної експансії. Доповідач навів низку цікавих міркувань щодо відсутности в Парижі чи Берліні, Брюселі чи Варшаві готовности реально виступити по боці Києва в разі силової ескаляції північних зазіхань на територіяльну цілісність України. Згідно з переконанням д-ра О. Мотиля, найбільш послідовною та результативною може бути передусім позиція та дії Вашінґтону.

Доповідь викликала жваве зацікавлення, до доповідача слухачі мали багато запитань, на які він давав предметні відповіді.

Сергій Панько,
пресова група НТШ-А

У скарбницю англомовної україністики

НЮ-ЙОРК. – 4 жовтня в будинку Наукового Товариства ім. Шевченка відбулися дві пов'язані між собою події: презентація антології української літератури в англомовних перекладах Вірляни Ткач та Ванди Фипс, а також театральні дійства мистецької групи „Яра". Антологія, видана в 2007 році львівським Видавництвом „Срібне Слово", прикрасить будь-чию книжкову полицю – це грубенький, ошатно виданий том майже у 800 сторінок завтовшки, з кольоровими та чорно-білими ілюстраціями. Видання здійснено за фінансової підтримки НТШ-А з фонду Олени Джуль, кредитівки „Самопоміч" у Ню-Йорку та організації „Global Commitment Foundation".

Відкриваючи програму, модератор Василь Лопух подав головні відомості про новий доробок двох яскравих творчих особистостей – театрального режисера та поетеси Вірляни Ткач і афроамериканської мисткині, поетеси, перекладачки українських поетів – Ванди Фипс. Важко уявити собі сьогоднішній ню-йоркський Іст-Вилидж без екпериментального театру „Ля Мама", – сказав ведучий програми і зазначив, що саме завдяки В. Ткач та очолюваній нею мистецькій групі „Яра" в репертуарі театру з 16 вистав дев'ять пов'язані з українською тематикою і українською поезією. „Лямамівцям" властива незвичайна формою та змістом артистична манера драматичного дійства, це робить їхні вистави популярними серед цінителів сценічного аванґарду. У висліді багато ню-йоркських театралів здобувають нагоду одержати уявлення про світ українського поетичного дискурсу.

Перекладачка українських поетів Ванда Фипс.

У цьому повною мірою переконалися щасливчики, які заповнили того вечора гостинну залю мангетенської домівки НТШ-А. Ориґінальне виконання українських ліричних віршів чергувалося з анломовними поетичними перекладами, несподіваними звуковими та зоровими ефектами.

Чудовим був спів кобзаря Юліяна Китастого: сказати, що завдяки йому глядачева заля раз-по-раз неначе перелітала до дніпровських берегів та порогів, не буде перебільшенням. Для успіху презентації-концерту багато важила участь українських акторів Ольги Шульги та Олександри Мирної.

Пресова служба НТШ-А

Кобзар Юліян Китастий

УКРАЇНА І СВІТ

Вшанували мецената Євгена Паранюка

КАМ'ЯНЕЦЬ–ПОДІЛЬСЬКИЙ, Хмельницька обл. – Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка, разом з іншими науковими установами (серед яких було й Наукове Товариство ім. Шевченка у Словаччині), в середині вересня дводенними міжнародними науковими читаннями вшанував мецената з української діяспори в США Євгена Паранюка з нагоди його 85-ліття. Не так часто в Україні буває відзначення однієї людини окремою конференцією, тим більше, коли ця людина не є ні професором, ні політиком, ні високою духовною особою, а простим робітником, що живе на пенсії в Америці.

Народився він 27 червня 1923 року в селі Хмелівка на Івано-Франківщині. В рідній Хмелівці закінчив шість кляс основної школи та активно залучився до культурно-громадської праці. В 1941 році німецька окупаційна влада забрала його на примусові роботи в Німеччину. Спочатку працював на шахті, згодом – на військовому заводі.

Ще в часі війни він став заочним студентом Українського господарського інституту в Подєбрадах (Чехія). Після війни опинився в Празі, згодом в таборі Ді-Пі в Баварії, а від 1949 року постійним місцем його перебування стали США. Там він працював у кількох професіях, найдовше (20 років) – вахтарем у Ню-Йорку.

З перших же днів перебування за океаном залучився до культурно-громадської праці української громади, нав'язавши тісні контакти з чільними її представниками: Олександром Кошицем, Володимир Січинським, Євгеном Маланюком, Іваном Багряним, Докією Гуменною, Василем Баркою, Митрополитом Мстиславом та багатьма іншими.

Після відновлення самостійної України в 1991 році Є. Паранюк майже щороку їздить в рідний край, ніколи не з порожніми руками. Не маючи власної сім'ї, він зароблені гроші „інвестує" в українську культуру. В бібліотеки України він спровадив з США тисячі книжок. Кілька книжок, наприклад, про рідне село Хмелівку, видав сам на власні кошти. Остання з них, „Неповторні зустрічі", нещодавно появилася в Ужгороді. В додатку до неї згадано 130 українських громадських діячів, з якими доля звела Є. Паранюка. Про кожного з них він подав короткі біографічні довідки, а про деяких і окремі статті.

А чому саме Кам'янець-Подільський національний університет (перший український університет, заснований 1918 року) влаштував наукові читання в честь Є. Паранюка? Від початку 1990-их років по сей день він збагатив бібліотеку цього університету 1,200 рідкісними книжками, здебільшого англомовними. В бібліотеці вони виділені в окремий фонд. Частина з власних книжок Є. Паранюка була представлена на його персональній виставці.

Учасники „паранюківських читань" перед пам'ятним знаком на пошану Івана Огієнка.

На „читаннях" в честь 85-ліття мецената (в них брав участь і сам ювіляр), було зачитано дев'ять доповідей. Місцевий історик і краєзнавець Борис Кушнір накреслив людський профіль Є. Паранюка. Завідувач Центру дослідження історії Поділля Лев Баженов освітлив краєзнавчі дослідження Є. Паранюка. Журналісти Віра Шпильова та Микола Гординчук розповіли про його допомогу Україні.

Директор бібліотеки університету Віктор Прокопчук ознайомив присутніх з фондом Є. Паранюка в даній бібліотеці. Доцент Артур Михайлик проаналізував найновішу книгу Є. Паранюка „Неповторні зустрічі", а доцент В. Логіна – його книгу „Український Голівуд і Олександер Кошиць". Цікавою була доповідь Едуарда Заварчука „Іван Франко в творчості Євгена Паранюка". Автор цих рядків розповів про своє знайомство з ювіляром, його подорожі в Прагу та фінансову підтримку майбутньої „Золотої книги творців і жертводавців Музею визвольної боротьби України в Празі".

Ці доповіді, взяті разом (які б мали появитися окремим збірником), становлять яскравий профіль українського патріота, який від ранньої молодости змушений був жити на чужині і не смів спілкуватися навіть з найближчими родичами, щоб їм не пошкодити. Як лише Україна стала незалежною державою, він вважав своїм моральним обов'язком допомогти їй „стати на ноги", головним чином, на ділянці науки і культури. Як і тисячі інших вигнанців з рідного краю подібної долі, він допомагає не словами, а конкретними вчинками. І за це заслуговує глибокої поваги і пошани.

Микола Мушинка,
академік Національної
академії наук України

ПОСТАТІ

Микола Лукаш посів виняткове місце в українській літературі

29 серпня минуло 20 років з дня відходу у вічність славного українського перекладача світової художньої літератури Миколи Лукаша. Народився він 19 грудня 1919 року в місті Кролевці на Сумщині. Дитячі та юнацькі його роки припали на час, коли в Україні почалося масове винищення української інтеліґенції.

М. Лукаш уцілів з чистої випадковости. Доля його вберегла в післявоєнні роки, хоч перебування на тимчасово окупованій території кидало тінь на його біографію, особливо в розпалі репресій в Україні другої половини 1940-их років.

М. Лукаш спершу вчився на історичному факультеті Київського університету, але навчання було перерване війною. У 1947 році він усе ж закінчив Харківський педагогічний інститут. Творче життя М. Лукаша припадає між 1953 і 1973 роками. Для перекладацької праці М. Лукаша найбільш актуальними і плідними були традиції дум та пісень козацької доби, різдвяні вірші, церковні коляди. Ці традиції мали безсумнівний відбиток у Лукашевому перекладі „Фауста", „Декамерона" Джовані Боккаччо, а українська „Енеїда" відлунювала могутні ямби Івана Котляревського.

Велике значення для Лукашевого перекладацького доробку мали українські романтики Євген Гребінка, Левко Боровиковський, Микола Костомаров, ще більшою мірою – Тарас Шевченко, його „Псалми Давидові" та вільні переклади біблійних пророків.

Фундаментальними цінностями для М. Лукаша були твори Івана Франка, Лесі Українки, Володимира Самійленка, Миколи Зерова, Максима Рильського. Великий вплив на його творчість мав своєю перекладацькою працею Пантелеймон Куліш.

Як глибокий знавець двох десятків мов М. Лукаш не мав за життя і, мабуть, ще не скоро матиме рівного собі на цьому полі.

Світ побачив низку перекладів М. Лукаша Йогана Ґете, Ґустава Флобера, Міґеля Де Сервантеса, Фелікса Льопе де Веґи та багато інших. Окремими книгами в Лукашевому перекладі вийшли поезії Фрідріха Шіллера, Федеріко Ґарсія Лорки, Гійома Аполінера, Роберта Бернса, Генриха Гейне, Адама Міцкевича, Віктора Гюґо, Поля Верлена та багато інших поетів світу.

М. Лукаш знав і розумів ориґінальний текст з усіма його нюансами. Доробок і осмислення творчої спадщини М. Лукаша є насущна необхідність і обов'язкова умова повноцінного існування сучасної української культури.

Тамара Цісельська,
Гантер, Ню-Йорк

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Сольні вистави Галини Стефанової

Галина Стефанова
Фото: Всеволод Петров

БОСТОН, Масачусетс. – Наприкінці липня в Бостоні й Кембріджі відбулися сольні вистави відомої української акторки Галини Стефанової. Перша з них була за програмою Літньої школи при Українському науковому інституті Гарвардського університету (УНІГУ). Ця вистава була розрахована саме на студентів Літньої школи. Друга вистава була спонзорована Союзом Українок, парафіями українських церков Бостону і відбулася в приміщенні української католицької церкви Христа Царя.

В УНІГУ Г. Стефанова виступила з моновиставою „Польові дослідження з українського сексу" за романом сучасної української письменниці Оксани Забужко. Прем'єра цієї вистави відбулася 5 квітня 2005 року в Київському експериментальному театрі під час фестивалю моновистав „Відлуння". Опісля п'єсу побачили глядачі Львова, Ялти й Торонто. Зараз вистава за цією п'єсою постійно виконується на сцені Київського державного центру театрального мистецтва ім. Леся Курбаса.

Результатом адаптації роману О. Забужко для сцени став відвертий монолог, в якому персонаж Г. Стефанової протягом години намагається з'ясувати стосунки, перш за все, з собою, тоді з своїми батьками, коханцем та друзями. Обставини склалися так, що ця жінка приїхала до американського університету викладати вступний курс з української культури, і тут, попри те, що довкола неї є колеґи й студенти, вона почувається ніяково і самотньо. Й це відчуття відірваности змушує героїню вистави переглянути своє життя і поглянути на нього з перспективи трагедій та драм новітньої історії України.

П'єса, як і одноіменний роман, відбиває всю творчість О. Забужко, в якій присутнє трагічне й комічне, високе й буденне.

Через кілька днів після цієї вистави в Гарвардському університеті акторка виступила в церкві Христа Царя з моновиставою „Стіна" за п'єсою Юрія Щербака. В центрі п'єси – спогади княжни Варвари Рєпніної про її зустрічі з Тарасом Шевченком. В. Рєпніна, одна з найбільш освічених жінок тогочасної Російської імперії, яка також писала літературні твори, була в захваті від Т. Шевченка і однією з перших оцінила й визнала його блискучий талант.

Ця п'єса складається з монологів В. Рєпніної, в яких вона розповідає про свій бурхливий роман із Т. Шевченком. Основою твору стали реальні історичні документи (зокрема, листи В. Рєпніної до свого духівника, швайцарського священника Шарля Ейнара, в яких вона пише про Шевченка), її оповідання „Дівчина" та її незавершений безіменний роман про Шевченка. Після арешту поета княжна так ніколи й не одружилася, продовжувала допомагати Т. Шевченкові, коли той був на засланні. Цей сюжет кидає світло на одну з найзворушливіших любовних історій, які відбулися в Російській імперії у XIX ст.

Г. Стефанова народилася у 1956 році в селі Крестовая, Маґаданської области, на Колимі, в родині політичних в'язнів. Коли їй було 12 років, родині дозволили повернутися до Львова, де вона закінчила середню школу, потім поступила до Київського театрального інституту ім. Карпенка-Карогоі після його закінчення у 1979 році 12 років грала у Київському молодіжному театрі. Паралельно з працею в театрі вона закінчила філологічний факультет Київського державного університету ім. Т. Шевченка.

У 1991 році Г. Стефанова розпочала кар'єру солістки. Разом із трупою аванґардної музики „Решершансамбль" вона брала участь в українсько-німецькому проєкті Вальтера Мосмана „Музика й тексти". В її доробку також ролі Варвари Рєпніної (спектакль „Стіна" в Театрі актора), Клеопатри (п'єса „Клеопатра" Ю. Едліса), Ельзи (п'єса „Пат або гра королів" П. Когоута), а також головні ролі у моновиставах „Польові дослідження з українського сексу" за романом О. Забужко та „Паліімпсести" за віршами Василя Стуса.

У 1997 році Г. Стефанова одержала нагороду „Київська пектораль" за найкраще виконання жіночої ролі у п'єсі „Стіна" (Театр актора), у 2001 році – премію ім. В. Стуса, а у 2002 році – премію ім. Дмитра Нитченка за популяризацію творів української літератури.

У 1998 році Г. Стефанова зіграла ролю княжни В. Рєпніної у фільмі Станіслава Клименка „Поет і княжна".

Петро Т. Волощук

Галина Стефанова: „Кожен актор мусить знайти свою ролю"

Інтерв'ю з акторкою Галиною Стефановою перевела Ярослава Стріха.

– Як ви добираєте матеріяли для вистав?

– Важко відповісти, бо не знати, хто кого вибирає. Просто я прочитала „Польові дослідження...", і в мене з'явилось відчуття, якого не було в контакті з жодним іншим матеріялом. Здавалося, ніби вона щось від мене почула, підгледіла, а я не вірила, що ми з нею про це не говорили. І чоловікові моєму Романові Веретельникові, і мені шалено сподобалась книжка, хотілося проявити захоплення у конкретній роботі. Посилило бажання й те, що Оксану Забужко „кусали" за цей роман, і треба було підставити їй плече. В. Рєпніну я грала й раніше в Молодіжному театрі, але не в моновиставі. А що стосується Василя Стуса, то це було багаторічне вглядання, вчитування в його вірші, навіть байдаркові походи з родиною Стусів, присутність Дмитра і Оксани – сина і невістки письменника. Стосунки з матеріялом лежать у метафізичній площині, як стосунки з поезією. В театрах акторам можуть ролі просто роздавати, але мені здається, що кожен актор мусить знайти свою ролю.

– Як Ви працюєте над текстом вистави?

– Непросто було працювати з „Польовими дослідженнями", бо це роман-монолог, розповідь, а у виставі завжди мусить бути конфлікт, треба створити діялог. Я виписувала на якісь клапті паперу те, що мене зачіпало під час читання роману – ідеї, конфлікти, уривки діялогів. Роман допомагав, критикував. Важливо мати поруч когось з добрим вухом. Так ми вигадали, що героїня увесь час дзвонитиме своєму хлопцеві, в романі вона цього не робить. Так що, фактично, над виставами ми працюємо удвох. Шукаємо щось нове, коли щось не спрацьовує. Чорна, марудна, моментами невдячна робота, з якої інколи здається, що вже не вилізеш. Ми маємо багато напрацювань, які так і не стали виставами. Залишалися тексти, ідеї, але вистави виходили не завжди.

– Чи не могли б Ви розповісти про такі „недовистави"?

– Насправді, я дуже хотіла б зробити виставу про Ольгу Хоружинську. Маю два чи три зошити напрацювань. Вона була дуже цікава жінка, чимось схожа на Рєпніну. Про Рєпніну часто кажуть: „Вона писала Шевченкові якісь записки, знудила його, він пішов". Але ж людина ніколи не ставиться так просто до своїх емоцій, до своїх емоційних стосунків! А стосунки Рєпніної з Шевченком зводять до одного речення. Мене це так ранить!

Стосунки Хоружинської та Івана Франка – це теж неймовірна історія. Вона скінчилися шлюбом, але від того стосунки не стали простішими, від того вони не стали менш захопливими чи менш яскравими – просто неймовірний матеріял для вистави. Хоружинська прожила майже 80 років, тому щоб ставити виставу про неї, від її імені, мого акторського віку ще вистачає. Може, вистава ще й буде, а може – ні. Якщо ми почали зондувати якийсь простір, якщо він є притягальний для нас, то він може виявитись притягальним ще для когось. Але не все цікаве стає виставою.

– Як Вам вдається багато разів підряд грати той же спектакль, і щоразу його при цьому емоційно переживати? Чи міняється Ваше прочитання тексту, постановка?

– Безперечно, вистава міняється. В ідеалі, кожна вистава є іншою. Це школа, ремесло – щоразу, як вперше, з величезним подивом входити в простір вистави. Діти ж, граючись з лялечкою, щоразу граються нею по-іншому. Втім, деякі актори це втрачають. Мене лякає, коли режисер на репетиції кричить: „А оце зафіксуй", бо я знаю точно, що того виразу вже не відтворю, хоч убивайте, хоч ріжте. Щось ти зафіксуєш, безперечно, але не все. Мій вчитель мені казав: „Ніколи не запам'ятовуй, як ти щось робиш, тільки що". „Як" мусить бути щоразу іншим. Врешті, на іншій сцені, перед іншими людьми дослівно все й не повториш. Скажімо, сьогодні в мене на сцені згасла лямпа, довелося використовувати свічку. Ще я в цій виставі вставала тричі на стільця, хоча зазвичай не встаю – доводилося знаходити моменти, щоб мене побачили люди з останніх рядів. Іще – я часто світляною завісою прихована від глядачів, а тут було живе спілкування очі в очі, це теж треба використати. Це свіжість. Коли мене перестануть хвилювати вистави, я піду.

– Чи важливий для Вас глядацький відгук, відчуття, що говорите не в порожнечу?

– Він може допомагати, але не завжди є визначальним. Першу постановку „Паліімпсестів" через різні причини сприйняли прохолодно – я знала, що треба далі працювати. А потім друзі, яким спершу вистава не сподобалася, прийшли на неї ще й на початку цього року, і потім підходили до мене, казали, що їм сподобалося. Вистава – це як питання людині. Один режисер казав мені, що актор – це Божі очі, що через акторів Бог дивиться на людей.

Юристи...

(Закінчення зі стор. 5)

Комісія із зміцнення демократії та утвердження верховенства права дійшла висновку, що з юридичної точки зору події 1932-1933 років в Україні являли собою акт геноциду – відповідно до визначення Конвенції ООН „Про запобігання злочину геноциду і покарання за нього".

Нарешті, як пояснює Р. Лемкін, „це – не просто випадок масового вбивства. Це – випадок геноциду, знищення не лише окремих осіб, але всієї культури і нації. Навіть якби ці дії не спричиняли страждання, ми всеодно змушені були б засудити їх, оскільки спільність менталітету, єдність ідей, мови і традицій, які утворюють те, що ми називаємо нацією, являють собою один з найважливіших вимірів цивілізації і проґресу".

Довгий шлях до рідної мами

Микола (Новомир) Підлісний

(Продовження. Початок в ч. 40, 41, 42)

Знову стою на шосейній дорозі Тревізо-Удіно. Зупиняються авта – військові і цивільні. В одному з них я примостився серед військовиків. Нараз залазить один з жандармів. Переглядає документи. Я ніяких документів не мав. Мене забрали до комендатури, де я розповів, що під час бомбардування транспорту в Німеччині я загубився і потрапив до козачого відділу, який відправляли в Італію. При тому сказав, що маю 15 років, хоч уже мені було 17. Повірили, бо не посадили за ґрати, а послали в казарму працювати в кухні, ще й пообіцяли знайти мою родину. Десь через тиждень мені сказали, що відішлють до Падуа, в напрямі до Німеччини.

Уже був лютий. Війна наближалася до кінця. Американці обстрілювали все, що рухалося по дорогах. Без жертв не обходилось. Німці своїх вбитих відправляли в Німеччину вантажівками. В одну з них примостили між трунами і мене. Приїхали в Падуа, на подвір'я тюрми. Коли відкрили борт машини, я вискочив. Перелякані німці відскочили від авта, лементуючи до шофера та його партнера.

Тоді шофер поінформував їх про живого пасажира, якого вони мають перевезти в комендатуру. Вони й заспокоїлись. В цій комендатурі я чистив чоботи німцям і допомагав в кухні. Мені уже натякали, що не можуть відшукати моєї родини в Німеччині, а тому мене перешлють в Німеччину і вже на місці розшукають мою родину. Я знову замислився, що далі робити.

У Вероні, на базарі, я зустрів солдатів, які говорили російською мовою. Вони були тут у відпустці і уже збиралися їхати до своєї частини, біля швайцарського кордону. Запитав, чи не могли б вони взяти мене з собою. Вони погодились. І ще того самого вечора ми виїхали з Верони. Вони мене взяли за конюха.

Побув я тут менше тижня і розпитав в людей дорогу до Швайцарії. Хоч мені і не радили, я знову був в дорозі. Була вона кручена, гориста, заметена снігом. Уже вечоріло, коли побачив маленьку хатину. Підійшов до хати, постукав у двері. Чоловік боязливо відчинив і запитав, хто я такий і що тут роблю. Пояснив йому, як міг. Він запросив в хату. Дали мені перекусити, що мали, і примостили на соломі разом з козою. Рано дали випити якоїсь юшки з шматком хліба, господар вивів мене на двір, показав рукою, куди мені йти, а сам вернувся назад. Кілька годин я йшов по снігу, без жодного сліду. Тільки гори, засипані снігом.

Йшов я увесь день, а Швайцарії і не видно. Насунули хмари, зробилося темно. То я став робити кульки із снігу і кидати наперед, щоб не впасти в якусь прірву, бо кулька робила чорну ямочку в білому снігу і я знав, що провалля немає. Найгірше було те, що сніг сягав коліна, а внизу був твердий і я провалювався, а вилазити було важко. Я щипав себе, аби не заснути. Я помолився Богу, бо знав „Отче наш" ще з дому. Далі – в дорогу. Хмари почали сходити, і я зауважив якусь будову. Подумав, що уже дістався до Швайцарії. І мені треба за всяку ціну дістатися до тієї будови, бо інакше загину в снігу.

Уже темніло, коли я підійшов до цього будинку. Усе зачинено. Не було світла всередині, жодних ознак людського життя. Вибив шибку у вікні і вскочив всередину. Кругом чисто, охайно, ще й купа дров. Ось розведу вогонь, нагріюся і посушу одяг. Нараз чую, щось зашаруділо. Взяв в руки добрий шмат дерева. Чекаю. Думаю собі, якщо військовий, то дістане, якщо цивільний – то ні. Піднімається сходами старший чоловік в цивільному і на милицях. Побачивши мене, він зніяковів, а коли отямився то запровадив мене униз, де була його мама.

Це був готель для туристів у довоєнні роки. За 500 метрів від готелю стояла велична і чарівна гора Матергорн. В готелі була мапа з ґіпсу, а на ній позначені всі прикордонні станиці як з італійського боку, так із швайцарського.

На другий день після сніданку я переодягнувся в сухий одяг і збирався іти далі в дорогу. Мої господарі відраджували йти сьогодні, бо на дворі не переставала завірюха. Але мене тривожило, що господар учора до когось телефонував.

Вони дали мені палицю від лещат і яблуко на дорогу, та показали, куди треба йти, щоб дістатися до швайцарської прикордонної станиці. Ледве я вийшов з готелю, як загула завірюха. Світу Божого не бачу. Аж раптом хтось з гори спускається просто на мене. Став і чекаю, що буде, хто він такий. Він був в білому камуфляжі, з карабіном за плечима. Питається італійською мовою, куди я іду. Відповідаю, що до Швайцарії. Тоді питає, чи я не боюся. Кажу, що ні. Тоді він показав рукою, щоб я йшов його слідами до швайцарської станиці. Знову загуло, піднявся великий вітер. Сліди замело. Я усе йду, а станиці не бачу. Зрозумів, що збився з дороги. Невже доведеться замерзнути в чужому краю, так близько від волі? Почав вилазити на якусь круту гору з допомогою палиці, яку подарував мені чоловік в готелі. Нарешті виліз.

І побачив будинок. Жодного знаку життя. То я подумав, що Бог не без милости, а козак не без долі. Страшенний вітер. Треба було рачки лізти, щоб не змело. Будинок був невеликий, двоповерховий. Перший поверх був засипаний снігом з вибитих вікон. На другому були залізні ліжка, купа ковдр, крісла та піч. Ось тут я й оселився. Вичистив піч, поламав крісло, розпалив огонь. Знайшов якесь борошно, посудину, розтопив сніг у ній, помив і почав варити мамалигу. Коли почав готувати ліжко до спання, то почув нібито людський голос. Спочатку думав, що то мені видалось. Коли прислухався, то знову почув голос. Надів черевики і вийшов на двір. Побачив двох чоловіків в білому з карабінами на плечах.

Вони підскочили до мене, обмацали, чи я не маю зброї. Заговорив один до мене німецькою мовою. Тоді я зрозумів, що то були швайцарські прикордонники, які мене шукали.

(Продовження – в наступному числі)

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська • 973-292-9800 #3040 • adukr@optonline.net*

ОКСАНА СТАНЬКО
Професійний продавець забезпечення УНС
OKSANA STANKO
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3039) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: stanko@unamember.com

Apon Video, P.O. Box 3082,
Long Island City, NY 11103
Tel./Fax: (718) 721-5599

Замовляйте DVD VHS
17-річниця Незалежности України.
Фільм Роксоляна.
Ціна 20.00 дол.

ЮРІЙ Б. КОРДУБА
Адвокат
Emphasis on Real Estate, Wills, Trusts and Elder Law
Ward Witty Drive, P.O.Box 249, Montville, NJ 07045
Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

• ДО ВИНАЙМУ •

Edison, NJ – До винайму кімнати у великому домі: 5 спален, 2 лазнички, вітальня, кімната для відпочинку, їдальня, ґараж, місце для авт. Близько до поїзду, автобуса та „highways"; 2,500 дол. місячно, або 500-600 дол. за кімнату. Ціна до узгіднення.
Тел.: (732) 492-4144

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

ARKA

Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярійні друки
- весільні запрошення (в укр. і анг. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 30-літнім досвідом!

973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail:computopr@aol.com

• ПРАЦЯ •

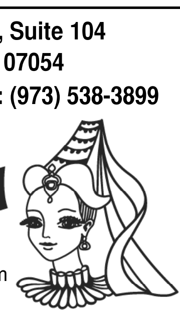
Потрібна українка до опіки над старшою жінкою із замешканням. Платня за домовленням.
Тел.: (713) 927-9791

---

*Куплю **картини** старих українських мистців до своєї приватної колекції. Оплата за домовленістю.*
Тел.: (312) 330-0956
Михайло

2200 Route 10 West, Suite 104
Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 538-3888 • Fax: (973) 538-3899

ROXOLANA

International Trade, LTD
e-mail:roxolanaltd@roxolana.com
web:www.roxolana.com

ПАКУНКИ ДО УКРАЇНИ:

МОРЕМ • АВІА
Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуючись нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте безкоштовно: 1-888-725-8665
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталогу.
- Медикаменти на замовлення до України.

* *Додаткова оплата за доставу*
Існують певні обмеження.

Roxolana Travel

- У нас можна замовити авіаквитки будь-яких авіакомпаній до більшості европейських країн.
- Візові послуги в Україну (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на летовище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

Roxolana Money Service

Нові найнижчі ціни
В Україну: **ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ**

$100 - $7	$500 - $12	$ 900 - $20
$200 - $10	$600 - $15	$1000 - $20
$300 - $12	$700 - $17	$1500 - $37.50
$400 - $12	$800 - $17	$2000 - $50

Маємо ліцензію на пересилку долярів.
Також пересилаємо в інші країни.
•Достава $11 за кожне замовлення

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний" з каталогу
вміст пакунку: борошно – 20 ф., гречка – 10 ф., олія – 1 галон, тушонка – 3 ф., салямі – 3 ф., родзинки – 3 ф., дріжджі – 1 ф., кава в зернах – 2 ф., шоколад – 2 плитки.
Ціна $ 99 за 51 ф.

Додаткова оплата за доставу – $10 – Західна Україна; $15 – Східна Україна
Тел.: (973)538-3888 • Fax: (973)538-3899

“THE SOVIET STORY” in New York!

Jury Prize Winner, 2008 Boston Film Festival, this is a story of an Allied power, which helped the Nazis to fight Jews and slaughtered its own people on an industrial scale. Assisted by the West, this power triumphed on May 9th, 1945. Its crimes were made taboo and the complete story of Europe's most murderous regime has never before been told ... until now ...

Village East Cinema, 181-189 2nd Avenue (corner 2nd Avenue and 12th Street) New York, NY 10003
www.villageeastcinema.com

When: Friday, October 24, 2008 through Thursday, October 30, 2008.

The film is in English. It will screen 5-6 times daily. For screening times and tickets see:
www.villageeastcinema.com from October 17, 2008.
www.sovietstory.com

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

DNIPRO CO.

•Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
• Грошові перекази у всі країни світу • Українські та европейські компакт диски • Українські сувеніри та хустки
•Телефонні картки: 80 хв. розмови за 5 дол.

NEWARK, NJ	CLIFTON, NJ	PHILADELPHIA, PA
688 Sanford Ave	565 Clifton Ave	1801 Cottman Ave
Тел.: (973) 373-8783	Tel.: (973) 916-1543	Tel.: (215) 728-6040
(888) 336-4776		

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙҐРО - директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytvyn,Manager
NJ Lic. No. 3212
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(973) 375-5555

LVIV EXPRESS
PARCEL SERVICES

1111 East Elizabeth Ave.
Linden, New Jersey 07036 **(908) 925-0717**

PACKAGES TO UKRAINE
BELORUSSIA • RUSSIA • POLAND • ESTONIA • LATVIA • LITHUANIA • SLOVAKIA

МОРЕМ	ЛІТАКОМ	ДОЛЯРИ	ЕЛЕКТРОНІКА
мінімум 10 фунтів	2-3 тижні мін. 10 фунтів	Пересилка і доставка	220 V

15 років в бізнесі чесної і добросовісної праці.
Полагоджуємо митні справи.
У зв'язку з розширенням компанія пошукує аґентів до співпраці.
Доставляємо пачки до України, Білорусі, Росії, Польщі, Естонії, Литви, Латвії, Словакії.
Підбираємо пачки з дому безкоштовно.
Пересилка пачок через UPS для клієнтів з інших штатів.
Call Tall Free 1-800-965-7262

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у вічність нашого найдорожчого
ТАТА і ДЗЯДЗЯ

СВ. П.
ЯРОСЛАВА КУЛИНИЧА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

31 жовтня 2008 р. о год. 6 ранку
в Українській католицькій церкві св. Юра в Ню-Йорку.

Близьких і знайомих просимо о молитви за душу Покійного

Сини з родинами

Ділимося сумною вісткою, що 17 жовтня 2008 р.
відійшов у вічність наш найдорожчий
МУЖ, ТАТО, ДІДО та БРАТ

СВ. П.

ВАСИЛЬ ТЕРШАКОВЕЦЬ

нар. 24 липня 1938 р. у Львові.

Довголітній учитель Школи Українознавства, колишній редактор „Свободи“, член і соліст хору „Думка“, член церковного хору при церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку та пластун сеніор куреня „Лісові Чорти“.

ПАНАХИДА була відправлена у вівторок, 21 жовтня 2008 р.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 22 жовтня 2008 р. в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а відтак на українському цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:

дружина – МАРІЙКА
донька – АНЯ ТОМКО з мужем БРАЄНОМ та діти: КАТЯ, ЛЕСИК і ЛІЛІЯНА
донька – ЗЕЗЯ ЗАВАДІВСЬКА з мужем МІСЬОМ та діти: МАРКО, ДІЯНКА і МИКОЛА
брат – ОСТАП ТЕРШАКОВЕЦЬ з дружиною ВІРОЮ
братанки – ДОРА ІСКАЛО з мужем БОГДАНОМ та діти: ЮЛІЯН і ХРИЗАНТ
– АНІСА ТЕРШАКОВЕЦЬ
теща – ОЛЕКСАНДРА ФЕДОРУК
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

В пам’ять Покійного родина просить складати пожертви на відбудову Української католицької церкви Успення Пресвятої Богородиці в селі Кліцко або, як бажаєте, на хор „Думка“ в Нью-Йорку, Ukrainian Chorus Dumka, 144 2nd fl., New York, NY 10003 або на Школу Українознавства, Ridna Shkola, 60 North Jefferson Rd., Whippany, NJ 07981.

Ділимося сумною вісткою з родиною та знайомими,
що 9 жовтня 2008 р. відійшла у Божу вічність
наша найдорожча МАМА

СВ . П.

ДАРІЯ СТАСЮК

нар. 4 березня 1912 р. в містечку Вишгородок на Волині.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 16 жовтня 2008 р. у церкві-пам’ятнику св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
Покійну маму поховано на церковному цвинтарі.

Залишилися в глибокому смутку:

діти – ДОМЕТІЙ і АЛЕКСАНДРА з родинами.

Вічна Її пам'ять!

18 жовтня 2008 р.
відійшов у вічність мій БРАТ

СВ. П.

АЛЕКСАНДЕР ХІЦЯК

колишній дивізійник.

Дружина – ІРЕНА
діти і внуки, Австралія
сестра – НІНА, Америка.

Прощай ЛЕСЮ...

Ділимося сумною вісткою, що у
Мільбурн, Ню-Джерзі дня 17 жовтня 2008 р.
відійшов на Вічну Ватру

СВ. П.

пл. сен. праці

ВАСИЛЬ ТЕРШАКОВЕЦЬ

Лісовий Архидідько „Базиль“.
Народився 24 липня 1938 р. в Україні.

Член Пласту від 1946 р. в Німеччині, член 3-го Куреня Юнаків в Ню-Йорку (1951-55), пластун скоб, впорядник гуртка юнаків, член Станичної Пластової Старшини в Ню-Йорку, член Куреня „Лісових Чортів“ безперервно від 1955, число Реєстру 159.

Активний учасник всіх трьох роверових мандрівок „Лісових Чортів“ у 1955, 1956, 1957 рр. Скріба Молодої Фамілії (1958-59) та редактор Листів до Братів Фаміліянтів (1970-71).

Висловлюємо наші найщиріші співчуття
дружині Марії, донькам Андреї і Александрі з родинами,
братові Остапові з родиною.

Пам’ять про нього буде завжди з усіма нами,
а в Лісовій Премудрості, в Таїнствах Творця
усього видимого і невидимого – він вічний.

III-ій КУРІНЬ УСП і УПС
„ЛІСОВІ ЧОРТИ“

Ділимося сумною вісткою, що
17 вересня 2008 р. в Bloomington, Indiana, померла

СВ. П.

СОФІЯ КУДРИК

нар. 15 жовтня 1912 р. у Львові
дочка Володимира та Галини (Стрийської) ДИДИНСЬКИХ,
вдова д-ра Олега Кудрика, який помер скоріше.

Закінчила гімназію ім. Івана Франка у Дрогобичі. Одержала диплом у Львівському Інституті Міжнародної Торгівлі та вищі студії (postgraduate) студії в Торговельному Інституті у Відні. Перед приїздом до США була керівником у комерційному банку у Львові і керівником бюра корпорації міжнародної торгівлі у Кракові в Польщі.

З чоловіком Олегом приїхала до США в 1949 році. В Блюмінґтоні працювала в бібліотеці університету Індіяна, була головним асистентом і координатором східньо-европейського і слов’янського відділу. Була членом Товариства John Harvard and Society, Harvard College, Cambridge, MA. Її чоловік д-р Олег Кудрик був головою відділу закупівлі (aquisitions) бібліотеки університету Індіяна.

Похорон відбувся 15 жовтня 2008 р. в Cedar Hill Ukrainian Cemetery у Вашінґтоні.

Залишилися у смутку:

кузинка в Україні – ЛІДА СТРИЙСЬКА з родиною
кузинка в Польщі – РОМА СТРИЙСЬКА-КУЧИНСЬКА
племінники в США – АДРІЯН і МАРТА ГАЛЯРЕВИЧІ
– ЮРІЙ і ВІРА ПОПЕЛІ
– АДРІЯН і ІРЕНА СТРИЙСЬКІ
у Франції – ЕЛЗБІЄТА і ДОМІНІК LIEVOUX

Вічна Її пам'ять!

РЕДАКЦІЯ та АДМІНІСТРАЦІЯ ТИЖНЕВИКІВ „СВОБОДА“ і THE UKRAINIAN WEEKLY

висловлюють щирі співчуття

редакторові ПЕТРОВІ ЧАСТО,
його дружині ЛЮБІ та дітям і внукам

з приводу смерти

МАМИ, ТЕЩІ і БАБЦІ

св. п. ПАРАСКОВІЇ ІВАНІВНИ ДМИТРИШИН

ГОЛОВНА УПРАВА „САМОПОМІЧ“
ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

ділиться сумною вісткою з членами нашої установи і всією українською громадою, що 3 жовтня 2008 р. відійшов у вічність довголітній голова

СВ. П.

БОГДАН МИХАЙЛІВ

Дружині Олі з родиною складаємо щирі співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

У смутку повідомляємо, що 3 жовтня 2008 р. відійшов у вічність довголітній Голова Кредитового комітету Федеральної Кредитової Кооперативи САМОПОМІЧ – НЮ-ЙОРК

СВ. П.

БОГДАН МИХАЙЛІВ

Опечаленій Родині Покійного складаємо сердечні співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Дирекція та Управа Кредитівки

Нев'янучу китицю на свіжу могилу
нашого товариша із шкільної лавки гімназії Берхтезґаден

ЗЕНКА КАСАРАБИ

складаємо на стипендію для сиріт в Україні через стипендійну акцію СУА.

Родині, дружині Олі, дітям з родинами, сестрі Ірені з родиною наші щирі слова співчуття.

Однокласники:

Марта Бігун-Ковч, Олена Деркач-Маців, Наталка Ґадач-Лев, Ніна Федорович-Раб, Лярісса Голубович-Пенцак, Христина Ковч, Богдан Кутко, Богдан Лехман, Ліда Макарушка- Яросевич, Ярополк Раковський.

Фундація ім. Івана Багряного повідомляє своїх членів та українську громаду, що 12 жовтня 2008 р. відійшов у вічність

BAHRIANY FOUNDATION, INC. ФУНДАЦІЯ БАГРЯНОГО

СВ. П.

д-р ВАСИЛЬ ІВАНОВИЧ ГРИШКО

який народився 15 січня 1914 р. в Яготині на Київщині.

Він був другом і співпрацівником Івана Багряного, ідеологом і головою партії УРДП – УДРП, одним із організаторів Фундації та її членом. Він є автором ряду книг: „Досвід з Росією“, „Молода Україна підсовєтського сорокаліття“, „ Москва сльозам не вірить“, „Замах на життя нації“, „Український голокост 1933 р.“, „Хто з ким і проти кого“, „Український Гоголь“ (анг. мовою), „Карби часу“ та ін.

Висловлюємо щире співчуття дружині Галині, дочкам та його дальшій рідні в діяспорі і в Україні!

Вічна Йому пам'ять!

Управа Фундації ім. Ів. Багряного в США
